

game over

ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΟΧΙ ΠΟΝΟ · #8 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2012 · 1,5 ευρώ

3 φεστιβάλ game over, 4-5 λίγα λόγια ακόμη για την ιδιωτικοποίηση των πανεπιστημίων, 6-7 λέξεις και ψηφιακή προσομίωση, 8-10 πτυχίο; όχι ευχαριστώ, #1 για άλλο ένα πτυχίο για άλλη μια συντριβή, 12-13 από την επιθυμία κόντρα στον έλεγχο στον έλεγχο της επιθυμίας, 14 wii habilitation, 15 ποιά πνευματική ιδιοκτησία;

ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΤΟ, ΓΙΑΤΙ Τ' ΑΛΛΑ ΖΩΑ ΕΙΝΑΙ ΑΔΥΝΑΜΑ, το λιοντάρι τρώει το κρέας των άλλων ζώων γιατί αυτά το αφήνουν να το τρώει, το λιοντάρι δε σκοτώνει με τα νύχια ή με τα δόντια του, το λιοντάρι σκοτώνει με τη ματιά του, το λιοντάρι κοιτάζει τη λεία του, το φτωχό ζωάκι που πρόκειται να πεθάνει δεν κάνει τίποτε, παρά μόνο κοιτάζει το λιοντάρι, δεν βλέπει πια με τα δικά του μάτια, βλέπει αυτό που βλέπει το λιοντάρι, βλέπει την αντανάκλαση του μέσα στα μάτια του λιονταριού, βλέπει ότι στα μάτια του λιονταριού είναι μικρό κι αδύναμο, βλέπει τη ματιά του λιονταριού, ΒΛΕΠΕΙ ΤΟ ΦΟΒΟ, και βλέποντας πως το βλέπει το λιοντάρι, το ζωάκι πειθεται απο μόνο του ότι είναι μικρό κι αδύναμο και ο φόβος που γεννά στα μάτια του η ματιά του λιονταριού, το κάνει να φοβάται και τότε ΤΟ ΖΩΑΚΙ ΠΑΡΑΔΙΝΕΤΑΙ, αφήνεται και το λιοντάρι το ξεσκίζει χωρίς οίκτο, έτσι σκοτώνει το λιοντάρι.

Υπάρχει όμως ένα μικρό ζώο που όταν ανταμωθεί με το λιοντάρι δε δίνει σημασία και συνεχίζει το δρόμο του κι όταν του κυμύξει το λιοντάρι, τότε αυτο του απαντά μ' ένα χτύπημα με τα νύχια του που είναι μικρά αλλά το αίμα τσούζει στις πληγές που ανοίγουν, ΤΥΦΛΟΠΟΝΤΙΚΑ το λένε αυτο το ζωάκι.

Ο τυφλοπόντικας είναι τυφλός και δεν κοιτάζει ό,τι είναι μπροστά στα μάτια του, κοιτάζει μέσα σ' αυτό, στην καρδιά του, κι έτσι δεν τον ενδιαφέρουν ούτε τα μικρά ούτε τα μεγάλα, ούτε δυνατά ούτε αδύναμα, γιατί η καρδιά είναι καρδιά και δεν μετριέται όπως μετριοούνται τα πράγματα και τα ζώα.

ΓΓ ΑΥΤΟ Ο ΤΥΦΛΟΠΟΝΤΙΚΑΣ ΔΕΝ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ, και δεν το φοβάται κι ο άνθρωπος που ξέρει να κοιτάζει στην καρδιά του, γιατί αν ξέρει να κοιτάζει στην καρδιά δεν βλέπει τη δύναμη του λιονταριού, βλέπει τη δύναμη της δικής του καρδιάς, και τότε τον βλέπει το λιοντάρι, και το λιοντάρι βλέπει αυτόπου ο άνθρωπος βλέπει, και το λιοντάρι βλέπει στη ματιά του ανθρώπου ότι δεν είναι παρα ένα λιοντάρι, και το λιοντάρι βλέπει πως το βλέπουν, ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΙ,

ιστορίες του γερο-αντόνιο, subcomandante markos.

editorial

Το περιοδικό game over εκδίδεται από την κοινότητα συνέντευξη κάθε δυο μήνες. Η συνέντευξη game over συγκροτείται από φωτογραφικά και εικονογραφητικά στοιχεία. Έχει αντικείμενο την κρίση και την αναδιόρθωση της εκπαίδευσης συνολικά.

Δεν έχουμε, ούτε θέλουμε να έχουμε σχέση με κέρματα, φωτοαπώλειες παραδόσεις, μήντια, διαγνώσεις, κριτικές προγράμματα, και οποιοδήποτε άλλο θύμα.

Ηλεκτρονική εφημερίδα στο gameover_2010@hotmail.com

 Το game over στηρίζει τη
λίσχη κατασκόπων 21ου αιώνα

ανταπόκριση από το 3ήμερο φεστιβάλ

Game

Over,

12-14 Οκτώβρη στο πολυτεχνείο*

Στις 12,13 και 14 οκτώβρη πραγματοποιήθηκε το 3ήμερο φεστιβάλ του game over στο αίθριο της αρχιτεκτονικής. Το φεστιβάλ περιλάμβανε τρεις εκδηλώσεις με θέματα

🕒 Η γοητεία του πειρατή — ενάντια στην πνευματική ιδιοκτησία

Μια ιστορική αναδρομή για τη δημιουργία της έννοιας της πνευματικής ιδιοκτησίας από την εποχή της τυπογραφίας μέχρι και την ψηφιακή εποχή. Το θέμα ήταν μερικώς αναπτυγμένο με σκοπό να συνεχιστεί η συζήτηση πάνω σε αυτό μαζί με ανθρώπους που θα ενδιαφέρονταν για το ζήτημα.

🕒 Video Games : ηλεκτρονική εκπαίδευση

Οι αλλαγές στο παιχνίδι, στην κοινωνικότητα αλλά και στην εκπαίδευση που προκύπτουν μέσα από τα video games.

🕒 Ο καθόλου τυχαίος θάνατος ενός εκπαιδευτικού συστήματος

Γιατί το επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα υποβαθμίζεται συνεχώς; Τι αντίκτυπο έχει αυτή η υποβάθμιση στο υποκείμενο του φοιτητή; Τι πραγματικά σημαίνουν οι διαχειριστικές κινήσεις του κράτους για την "επίλυση" του προβλήματος;

Πέρα από τις τρεις αυτές εκδηλώσεις, το φεστιβάλ περιλάμβανε και τη θεατρική παράσταση «Ο τυχαίος θάνατος ενός αναρχικού» του Ντάριο Φο από τη θεατρική ομάδα Μηχανικό του Φθηνού Μελοδράματος και μια συναυλία. Ο χώρος πειράχτηκε δημιουργικά για τις ανάγκες του φεστιβάλ με στόχο να αλλοιώσει την προηγούμενη εικόνα της αποστείρωσης και της καθαρότητας και να αποπνέει ζωντάνια και μια αίσθηση οικειότητας (κάτι που είχε πολλά χρόνια να συμβεί στο αίθριο, μιας και η διοίκηση του πολυτεχνείου προτιμά να το κρατάει μαυσωλείο της περασμένης αίγλης του). Στη δημιουργία αυτού του κλίματος βοήθησαν πολύ οι πάγκοι και τα στάντ με τα δεκάδες διαφορετικά έντυπα, τα τραπεζάκια που είχαν στηθεί για κουβέντα και διάβασμα, οι αφίσες στους τοίχους αλλά και τα διάφορα installations για το μηχανικό σώμα που κρέμονταν γύρω από τις στοές.

Στόχος του φεστιβάλ ήταν τόσο το να επαναφέρει ζητήματα σχετικά με την εκπαίδευση τα οποία απασχολούν εδώ και καιρό τη συνέλευση του Game Over και θεωρούμε ότι είναι καλό να αποτελούν πεδία συνεχούς προβληματισμού, όσο και το να ανοίξει καινούρια ζητήματα, σαν μια πρώτη προσέγγιση, με σκοπό αυτά να εξελιχθούν μέσω της συνδιαμόρφωσης απόψεων.

Η προσέλευση του κόσμου, παρ'όλο το γενικά φορτωμένο πρόγραμμα του 3ημέρου με άλλες κινηματικές δράσεις, ήταν μεγάλη και περιλάμβανε πολλά ετερόκλητα υποκείμενα. Από φοιτητές και δασκάλους, που είναι οι άμεσοι αποδέκτες των αλλαγών που υφίσταται το εκπαιδευτικό σύστημα, μέχρι και εξωπανεπιστημιακούς που απλά θεωρούν μεγάλη την

αναγκαιότητα συζήτησης τέτοιων ζητημάτων. Οι προβληματισμοί που εκφράστηκαν κατά την εξέλιξη του φεστιβάλ και στη διάρκεια όλων αυτών των εκδηλώσεων ήταν πολλοί και με αρκετό ενδιαφέρον. Αυτός είναι και ο λόγος που επιλέγουμε να μην αναφερθούμε με αυτό το κείμενο πιο αναλυτικά (θα κυκλοφορήσει μπροσούρα με τις εισηγήσεις και των τριών εκδηλώσεων και κομμάτων της κουβέντας που ακολούθησε).

Και για να κλείσουμε κάπως αυτή τη μικρή αναφορά.

Μπορεί σε τέτοιες περιόδους το να γίνονται δράσεις με αντικείμενο την εκπαίδευση και τα νέα τεχνολογικά μέσα να φαντάζει εξεζητημένο. Εμείς όμως, βλέπουμε ότι αυτήν την εποχή που το επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα σαπίζει, ο μόνος αξιοπρεπής τρόπος να στεκόμαστε απέναντί του είναι το να προσπαθούμε να σώσουμε τη σκέψη και το μυαλό μας. Να προσπαθούμε να χρησιμοποιούμε τις υποδομές του για τις δικές μας διαδικασίες αυτομόρφωσης. Να συνειδητοποιούμε ότι το εκπαιδευτικό σύστημα δεν είναι αποκομμένο από τους υπόλοιπους τομείς της κοινωνικής πραγματικότητας, αλλά ότι αλληλεπιδρά με αυτούς και ό,τι αλλαγές υφίσταται θα είναι αλλαγές που θα συναντήσουμε μπροστά μας, σαν εργάτες στη συλλογική και προσωπική μας ζωή.

Για αυτούς και για όλους τους λόγους του κόσμου λοιπόν, επιλέγουμε μεταξύ άλλων να ασχοληθούμε και με το εκπαιδευτικό σύστημα και το πώς αυτό επηρεάζεται από τα νέα τεχνολογικά μέσα. Και θα συνεχίσουμε να το κάνουμε.

Μέχρι την επόμενη φορά, τα μάτια στους τοίχους και στα τραπεζάκια.

λίγα λόγια ακόμη για την ιδιωτικοποίηση των πανεπιστημίων

Έχει περάσει σχεδόν ένας χρόνος από την ψήφιση του πολυσυζητημένου νόμου 4009/2011, γνωστού και ως νόμου πλαίσιο ή νόμου διαμαντοπούλου ή νόμου έκτρωμα και, ενώ έχουν μεσολαβήσει δεκάδες 'νικηφόρες' κινητοποιήσεις, οι οποίες είναι άλλωστε και υπεύθυνες για την καθυστέρηση της εφαρμογής του, όπως και για την τροποποίηση του με τον νόμο 4076/2012, φτάσαμε τελικά, τον νοέμβριο του '12, στην ψήφιση, ηλεκτρονική, για να είμαστε πιο ακριβείς, των συμβουλίων διοίκησης. Τα συμβούλια αυτά, όπως είναι γνωστό, θα είναι υπεύθυνα για την περαιτέρω εφαρμογή του νόμου, καθώς και για τις όποιες πρόσθετες ρυθμίσεις μπορεί προκύψουν στο μέλλον, με φόντο πάντα την ιδιωτικοποίηση. Και τί δεν ζήσαμε σε όλο αυτό το διάστημα. Διαδηλώσεις για το μπλοκάρισμα της ψήφισης των συμβουλίων, οι οποίες στέφθηκαν με επιτυχία, αν σκεφτεί κανείς ότι τελικά η ψηφοφορία πραγματοποιήθηκε, αλλά με διαφορετικό τρόπο από αυτόν με τον οποίο την είχαν αρχικά σχεδιάσει. Πανελλαδικά συλλαλητήρια, που, στην καλύτερη των περιπτώσεων, συγκέντρωσαν γύρω στους τετρακόσιους νοματσίους. Καταλήψεις 'διαρκείας' των σχολών, με εντυπωσιακή συμμετοχή των αγωνιζόμενων φοιτητών, στην καλύτερη, γύρω στα πενήντα άτομα, με εξαίρεση, φυσικά, τα πάρτι, όπου ο αριθμός αυτός τριπλασιαζόταν. Και άλλα πολλά, με αποκορύφωμα την κατάληψη του server του πανεπιστημίου του εκπα*.

Φυσικά, σκοπός του κειμένου δεν είναι να προβοκάρει ή να μηδενίσει αυτόν τον αγώνα και όσους/ες συμμετείχαν σε αυτόν με ειρηνικά σχολιάκια. Αλλά είναι αυτή η σιχαμένη ρητορική της αριστεράς που δεν μας αφήνει κι εμάς να το κλείσουμε το στόμα μας, αυτή η πασίγνωστη ρητορική που βολεύει και βολεύεται να μιλά για νικηφόρα και μεγαλειώδη κινήματα, την στιγμή που δεν υπάρχει καν κίνημα. Είναι αυτή η σιχαμένη νοστορπία, που στη θέση μιας σκληρής αυτοκριτικής, προτιμά να καλλιεργεί και να γαργαλάει τις νευρώσεις επαναστατικότητας του κάθε εναλλακτικού καταναλωτή, που μας ωθεί σε τέτοιου είδους πρακτικές. Με το κείμενο αυτό, περισσότερο θέλουμε να συμβάλουμε, όσο γίνεται, σε αυτήν την απωθημένη κριτική. Και, ενώ η δουλειά που έγινε στα πλαίσια της σχετικής μπροσούρας "ιδιωτικοποίηση (τι είναι και τι δεν είναι)" καλύπτει σε γενικές γραμμές αυτό το κομμάτι, φαίνεται πως, ακόμη και σήμερα, ένα χρόνο μετά, αξίζει να επισημάνουμε μερικά

πράγματα. Μπορεί, λοιπόν, ως συνέλευση, να πιστεύουμε πως η απεμπλοκή του όποιου κινήματος από το βούλιαγμα του παλιού εκπαιδευτικού συστήματος και ότι το συνοδεύει θα μπορούσε να το οδηγήσει σε μια ανταγωνιστική κριτική και οργάνωση απέναντι στο νέο που έρχεται. Όμως, καλώς ή κακώς, η πραγματικότητα είναι κάπως διαφορετική, καθώς η ιδιωτικοποίηση συνεχίζει να απασχολεί τους παραδοσιακά ενδιαφερόμενους και, απ' όσο φαίνεται, θα συνεχίσει μέχρι να φτάσει σε ένα υψηλό επίπεδο ολοκλήρωσης, οπότε και θα βαπτιστεί παράπλευρη απώλεια κάποιου μελλοντικού νικηφόρου αγώνα της αριστεράς.

Μιλώντας, λοιπόν, για την ιδιωτικοποίηση της τριτοβάθμιας, αν εξετάσει κανείς το θέμα επιφανειακά, όπως συνήθως γίνεται, χωρίς να υπάρχει μια σαφής θέση και χωρίς να γίνεται λόγος για το ποιος ο ρόλος του πανεπιστημίου και ποια τα συμφέροντα εξυπηρετεί, μπορεί -άβελα του- να μπει σε μια διαδικασία υπεράσπισης αυτού του μηχανισμού, για τον οποίο έχουμε και στο παρελθόν επισημάνει πως μια χαρά ιδιωτικά συμφέροντα περιέβαλε και πριν την περιθώριση ιδιωτικοποίησης. Θες με τα διάφορα ερευνητικά προγράμματα, θες με τις μεταπτυχιακές business ή με τις εργαλαβίες που αναλαμβάνει προς όφελος του στρατοαστυνομικού συμπλέγματος, θες με τα πανεπιστημιακά φροντιστήρια-βοηθήματα-συγγράμματα κακόμοιρων καθηγητών που σήμερα πλήττονται, σε κάθε περίπτωση το μέχρι τώρα πανεπιστήμιο δεν ήταν ακριβώς αυτό που θα χαρακτήριζες δημόσιο και δωρεάν. Στη τελική, ούτε τσάμπα ήταν ποτέ, αφού από δικούς μας φόρους επιβίωνε, ούτε ακριβώς δημόσιο ήταν, αφού, για να μπει κανείς, όφειλε, έβρα από τα θρανία της δημόσιας δευτεροβάθμιας, να περάσει και από αυτά των ιδιωτικότητας φροντιστηρίων...

Ακόμη, λοιπόν, και αν θεωρούμε πως πρέπει να εναντιωθούμε στις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις που συμβαίνουν, για να αποφύγουμε καταγιάσεις τέτοιου τύπου, θα πρέπει να γίνεται, μεταξύ άλλων σαφές, και ποιά είναι η θέση μας για αυτό που ίσχυε μέχρι σήμερα. Στην πραγματικότητα, η θέση αυτή θα έπρεπε να είναι και η αφετηρία της οποίας περαιτέρω κινητοποίησης. Δεν είμαστε καθόλου σίγουροι και σίγουρες εάν αυτή η αφετηρία υπάρχει για όλους όσους ανήκουν στο μέτωπο που έχει συγκροτηθεί κατά του νόμου, δηλαδή φοιτητές, καθηγητές, διοικητικούς υπαλλήλους και άλλους εργαζομένους στα πανεπιστήμια. Ούτε εάν αυτή η αφετηρία είναι

κοινή. Τίθενται, λοιπόν, τα εξής ερωτήματα: Γιατί η κάθε μια από αυτές τις φιγούρες στρέφεται κατά της ιδιωτικοποίησης; Έχουμε βάσιμες υποψίες πως οι λόγοι που οδηγούν σε αυτή την εναντίωση είναι αρκετά διαφορετικοί για την κάθε μια. Και βάση ποιας, λοιπόν, συμφωνίας αυτό το σώμα ανθρώπων συμμαχεί κατά του σχετικού νόμου; Με τι στόχο τελικά; Τα συμφέροντα είναι κοινά για όλους αυτούς; Ή είναι απλά μια στρατηγική επιλογή της λογικής ο σκοπός αγιάζει τα μέσα;

Τα ερωτήματα αυτά θα έπρεπε να έχουν απαντηθεί απ' όσους και όσες κινητοποιούνται κατά της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης. Γιατί, αν δεν συμβαίνει αυτό, δημιουργούνται επικίνδυνες παρανοήσεις. Από την μεριά μας, ως συνέλευση έχουμε ξεκαθαρίσει πως δεν είναι οι αλλαγές που επιφέρουν οι παραπάνω νόμοι που μας φέρνουν απέναντι στο ιδιωτικοποιημένο πανεπιστήμιο, αλλά οι δομικοί του ρόλοι. Δηλαδή, η παραγωγή της γνώσης με καπιταλιστικούς όρους και η αναπαραγωγή των επιθυμητών από τ' αφεντικά σχέσεων. Οι λειτουργίες αυτές είναι κοινές σε κάθε καπιταλιστικό πανεπιστήμιο, σε κάθε εκπαιδευτικό σύστημα που λειτουργεί προς όφελος της καπιταλιστικής οργάνωσης της παραγωγής. Υπ' αυτήν την έννοια, η ιδιωτικοποίηση δεν αλλάζει και πολλά στις λειτουργίες αυτές. Δεν το κάνει καλύτερο ή χειρότερο, γιατί έτσι κι αλλιώς εξ' ορισμού είναι σάπιο. Απλά τώρα, τ' αφεντικά αποφάσισαν να το κάνουν περισσότερο κερδοφόρο απ' όσο ήταν πριν. Από εκεί κι ύστερα, οι απολύσεις, οι μειώσεις μισθών και η εντατικοποίηση της εργασίας των εργαζομένων σε αυτό σίγουρα μας βρίσκουν εκθρηνικούς, αλλά αυτό είναι αποτέλεσμα μιας συνολικότερης στάσης μέσα στον ταξικό ανταγωνισμό και δεν έχει να κάνει με τους νόμους αυτούς καθ' εαυτούς. Σε ό,τι αφορά τις μειώσεις μισθών καθηγητών πανεπιστημίων, δεν μπορούμε να πούμε πως συγκινούμαστε ιδιαίτερα, ούτε ότι αυτό μας κάνει να θέλουμε να σταθούμε στο ίδιο μέτωπο μαζί τους -μιλήσαμε αναλυτικά για την φάρα τους στο προηγούμενο τεύχος. Αλλά, ακόμη και σαν φοιτητές, δε μας ενδιαφέρει να υπερασπιστούμε τον τρόπο με τον οποίο παράγεται τελικά αυτή η γνώση μέσα στα φοιτητικά αμφιθέατρα.

Αυτές οι διαφωνίες δεν προκύπτουν στη βάση μιας ιδεολογικής γραμμής, έχουν πολιτικό χαρακτήρα. Η επιλογή του να μη στέκεσαι στο ίδιο μέτωπο με μέχρι πρότινος κουφάλες, με τσιράκια των αφεντικών ή με απροκάλυπτα αφεντικά είναι,

νομίζουμε, αυτονόητη στον ταξικό ανταγωνισμό ή τουλάχιστον έτσι θα έπρεπε να είναι. Το 'ο σκοπός αγιάζει τα μέσα', που είναι αρκετά δημοφιλές στους κύκλους της αριστεράς, έχει αποτελέσει, πολλές φορές στο παρελθόν, πρόσχημα και δικαιολογία για μικρά ή μεγάλα εγκλήματα ενάντια στα εργατικά συμφέροντα και είναι σίγουρα μια λογική που δε θα θέλαμε να ακολουθήσουμε. Οι κοινότητες συμφερόντων έναντι των ξεκάθαρα εργατικών συμφερόντων, είναι εφευρέσεις που οι ίδιοι οι αριστεροί επινοούν για να έχουν δουλειά τα μαγαζάκια τους. Στα φοιτητικά, φυσικά δεν πρωτοτυπούν. Μάλιστα, εκεί επιβάλλεται, καθώς τα πανεπιστήμια είναι παραδοσιακά ο χώρος όπου

αναπαράγονται πολιτικά. Είναι εφευρέσεις που μας αφήνουν το λιγότερο αδιάφορους, γιατί είναι στο πλαίσιο τέτοιων συμμαχιών, όπου το πολιτικό περιεχόμενο της οποίας υποψίας αγώνα μιμιμάρεται σε τέτοιο βαθμό, που οδηγεί σε μαργαριτάρια, όπως για παράδειγμα το εν λόγω: Ζήτω το δημόσιο και δωρεάν πανεπιστήμιο! Και είναι λογικό επακόλουθο πως, με τέτοιες εκπτώσεις, τα πολιτικά υποκείμενα που παράγονται να είναι παρόμοιοι βελπνεκούς. Ακόμη και τα ίδια τα παπαγαλάκια της αριστεράς ξεχνούν και αυτά που θα περίμενες να ξέρουν, διατυπώνοντας απορίες της φύσης "ε εντάξει, μην τα ισοπεδώνουμε και όλα... δεν είναι δα και τόσο χάλια το πανεπιστήμιο... ποιο είναι το πρόβλημα με τη

γνώση;... η γνώση, ο επιστημονικός λόγος είναι αντικειμενική, το θέμα είναι εσύ τι κάνεις με αυτή" και άλλα χαριτωμένα. Ζητήματα στα οποία τα κινήματα έχουν δώσει απαντήσεις εδώ και σχεδόν μισό αιώνα.

Εν κατακλείδι, όσοι και όσες έχουμε λόγο να εναντιωνόμαστε στη δομή του πανεπιστημίου, είτε ξεκινώντας την κριτική μας σε αυτήν ωθούμενοι από την επερχόμενη ιδιωτικοποίησή του, είτε οδηγούμενοι από μια συνολικότερη κριτική, αν μη τι άλλο, πρέπει να μπορούμε να αναγνωρίζουμε ποιοι είναι σύμμαχοί μας και ποιοι όχι. Διαφορετικά, το πολιτικό περιεχόμενο και οι δράσεις που μπορεί να προκύψουν κινδυνεύουν να έχουν τα αντίθετα αποτελέσματα από αυτά που θα περίμενε κανείς.

Χρονικό της κατάληψης του server του εκπα

Στα πλαίσια της γενικότερης σαπίλας όσον αφορά τις φοιτητικές κινητοποιήσεις, η συγκεκριμένη κατάληψη, έστω και για λίγο, αποτέλεσε ένα ενθαρρυντικό παράδειγμα.

Η όλη ιστορία ξεκίνησε από κάποιους ανθρώπους που δραστηριοποιούνται πολιτικά στις σχολές θετικών επιστημών. Η συνέλευση που σχηματίστηκε απαρτιζόταν κυρίως από φοιτητές και κάποιους εργαζόμενους των σχολών αυτών και θεώρησε από την αρχή πως έπρεπε να συλλογικοποιήσει και να οργανώσει τον αγώνα ενάντια στις εφαρμογές του νόμου πλαίσιο. Έφτασε, λοιπόν, όπως ήταν φυσικό, αντιμέτωπη με το αλώβητο των ηλεκτρονικών διαδικασιών. Η λύση που βρήκε σαν απάντηση στην ηλεκτρονική ψηφοφορία ήταν η κατάληψη του κτηρίου όπου βρίσκεται ο κεντρικός server του εκπα και η αποσύνδεσή του —απλά πράγματα. Αν και, όπως εξελίχθηκαν τα πράγματα, μιας και η κατάληψη έληξε πριν την ώρα της, δε θα μάθουμε ποτέ αν η ιδέα θα πετύχαινε τον στόχο της, η εμπειρία από μόνη της ήταν αρκετά διδακτική σχετικά με όσα συζητάμε εδώ.

Η έλλειψη συμμετοχής σε τέτοιου είδους διαδικασίες είναι μια γνωστή υπόθεση, αλλά αξίζει να σημειωθεί πως, στη διάρκεια της κατάληψης, η παρουσία των αριστερών παρατάξεων ήταν επίσης κάτι περισσότερο από διακριτική. Θεωρώ λόγω πολυτεχνείου, της λόγω τεμπελιάς, της λόγω βολέματος σε εκ του ασφαλούς δράσεις, της επειδή δεν είχαν ηγεμονικό ρόλο στις διαδικασίες λήψης των αποφάσεων; Όπως και να έχει, πέρα από την συνέλευση όπου πάρθηκε η τελική απόφαση για την λήξη της κατάληψης, όπου και ήταν φυσικά πολλοί περισσότεροι ώστε να διασφαλίσουν πως κανείς άλλος δε θα παίζει μπάλα σε δικά τους χωράφια, η παρουσία τους ήταν μικρή, συγκριτικά με τις δηλωμένες τους δυνάμεις μέσα στα πανεπιστήμια. Μια άλλη απουσία, η οποία πρέπει να σημειωθεί, είναι αυτή των φίλων μας των καθηγητών, οι οποίοι πέρα από σχεδόν μηδαμινές περιπτώσεις, είχαν καλύτερα πράγματα να κάνουν εκείνες τις μέρες.

Έχει αξία να σημειώσουμε εδώ και τα επιχειρήματα που ακούστηκαν κατά την διάρκεια αυτής της συνέλευσης από τις παρατάξεις, κυρίως της εσάκ και της αρεν. Το πρώτο και καλύτερο ήταν αυτό, που, εν είδει πανηγυρισμού και όχι τόσο σαν επιχειρήματα γι' αυτό που θα πρότειναν στην συνέχεια, έλεγε

κοντολογίς ότι μπράβο σου/μας νεολαίστικο φοιτητικό κίνημα που μέχρι τώρα πέτυχε/αμε πολλά. Οπότε, αφού έχουμε πετύχει —τόρα το τι έχουμε πετύχει δεν προσδιορίστηκε ποτέ— δεν χρειάζεται και να υπερβάλουμε. Στην συνέχεια, ακούστηκε μια τοποθέτηση ενός τύπου, ο οποίος ήρθε να διαπραγματευτεί για το αν θα μπορούσε η κατάληψη να δει με έναν τρόπο το πρόβλημα που είχε δημιουργηθεί με τα νοσοκομεία. Ισχυριζόταν, μάλιστα, πως μπορούσε να το αναλάβει ο ίδιος. Αν και αυτό δεν μπορεί να κρεωθεί στους αριστερούς, το σίγουρο είναι πως στην γενικότερη ατμόσφαιρα είχε προστεθεί και μια έξτρα ανησυχία για τις παράπλευρες συνέπειες της κατάληψης. Μετά από αυτά, έγινε και η πρόταση που έλεγε πως η κατάληψη έπρεπε να τελειώσει και να μην συνεχιστεί μέχρι την παράταση που είχε δοθεί στην ψηφοφορία των συμβουλίων. Και έπρεπε να τελειώσει γιατί, πέρα όσον είχαν ακουστεί ήδη, έτσι κι αλλιώς η ψηφοφορία συνεχιζόταν, άσχετα με την κατάληψη. Γιατί εκείνες τις μέρες ήταν και ο άγιος πολυτεχνείου και η συμμετοχή σε αυτή την γιορτή κρινόταν σημαντικότερη. Γιατί μια κατάληψη δεν είναι κοινωνική, αρά καλύτερα να τη λήξουμε. Και αφού η συνέχιση της είναι ανούσια, ποιος ο λόγος να παίζουμε τον κόλο μας ρισκάροντας την παρέμβαση μπάτσων; Ας μην ξεχνάμε και το άσυλο, δεν πρέπει να τους δώσουμε την ευκαιρία να το καταπατίσουν!

Σε όλες αυτές τις αερολογίες, όσοι και όσες ζητούσαν την συνέχιση της κατάληψης, απάντησαν πως "όχι, φίλτατοι αριστεροί, η πραγματικότητα δεν είναι καθόλου έτσι. Η αλήθεια είναι πως δεν έχουμε πετύχει τίποτα, ούτε τώρα, ούτε στις καταλήψεις του προηγούμενου σεπτέμβρη, ούτε στο διάστημα πριν από αυτές, όταν όλα αυτά που ζούμε για εσάς ήταν μια ακραία πιθανότητα. Κανένα μεγαλειώδες φοιτητικό κίνημα δεν δημιουργήθηκε, ούτε και ριζοσπαστικοποιήθηκε μέσα σε αυτό το διάστημα, και αυτό φαίνεται ξεκάθαρα από την συμμετοχή στο συγκεκριμένο εγχείρημα, αλλά και από την εικόνα που υπάρχει στις επιμέρους σχολές". Παρουσιάστηκε, μάλιστα, και η ανακοίνωση του σωματείου ενός από τα νοσοκομεία από αυτά τα οποία είχαν πρόβλημα, η οποία διευκρίνιζε πως η κατάσταση δεν ήταν σε καμία περίπτωση τόσο άσχημη όσο περιγραφόταν και πως οι ηλεκτρονικές συνταγογραφησίες μπορούσαν στην ανάγκη να γίνουν και χειρόγραφα. Δεν θα πέθαινε, λοιπόν, κανείς εξαιτίας της κατάληψης. Κάλεσαν επίσης τους αριστερούς να παρουσιάσουν ποιες ήταν τελικά αυτές οι πηγές που τους υπαγόρευαν πως η ψηφοφορία συνεχίζεται και μάλιστα κανονικά, την στιγμή που γίνεται και άλλη παράταση. Γιατί οι καθηγητές αυτοί, εδώ και δυο μέρες, δεν έχουν έρθει να μας μεταφέρουν αυτές τις πληροφορίες. Να σημειωθεί πως σε αυτό το αντεπιχείρημα σιόπησαν επανειλημμένα. Φαίνεται πως οι πηγές τους ήταν τα ίδια καθεστωτικά μέσα τα οποία, από την πρώτη στιγμή, μιλούσαν για κουκουλοφόρους που βανδαλίζουν το πανεπιστήμιο. Εργαζόμενοι και άλλοι φοιτητές τους απάντησαν, επίσης, πως "εμείς δεν κρυβόμαστε πίσω από το δάκτυλο μας. Ξέραμε από την αρχή πως αυτό που κάνουμε είναι σαμποτάζ σε ένα από τα πιο νευραλγικά σημεία του εκπα, όπως και ότι οι αντιδράσεις θα είναι έντονες. Η αξία, λοιπόν, της κατάληψης είναι μεγάλη, ακόμη και εάν τα ίδια τα συμβούλια συνεχίζονται. Ο αγώνας είναι εδώ και τώρα και όχι στα πάρτι για το πολυτεχνείο του τότε. Έτσι υπερασπιζόμαστε το άσυλο, αξιοποιώντας το, για να καταγγείλουμε, όχι μόνο τα συμβούλια διοίκησης, αλλά και τα ιδιωτικά συμφέροντα που υπήρχαν σε αυτό και πριν αρχίσει να γίνεται λόγος για ιδιωτικοποίηση, όπως είναι τα ερευνητικά προγράμματα προς όφελος του στρατού και οι διάφορες εργολαβίες".

Η μεταφορά του τι επώθησε είναι κάπως ελεύθερη, αλλά αυτή είναι σίγουρα η γενική ιδέα όσων ακούστηκαν. Πέρα όμως από τα κομματόσκυλα, υπήρχαν και μερικές σημαντικές παρουσίες. Παράλληλα με τη στήριξη διάφορων στεκιών και καταλήψεων χώρων του πανεπιστημίου, υπήρχαν και μη οργανωμένοι φοιτητές, καθώς και αρκετοί εργαζόμενοι, οι οποίοι στην συγκεκριμένη συνέλευση στήριξαν την συνέχιση της κατάληψης. Τελικά, δεν υπερίσχυσαν, καθώς το σώμα της συνέλευσης επέλεξε να ακολουθήσει ως πιο δυναμική κινητικοποίηση τον εορτασμό του πολυτεχνείου έναντι της συνέχισης της κατάληψης. Οι εξ αριστερών φύλακες της κοινωνικής ειρήνης έκαναν για άλλη μια φορά σωστά την δουλειά τους.

Μπορεί, λοιπόν, η κατάληψη να έληξε κάπως άδοξα και τα συμβούλια να μη μταιιώθηκαν, αλλά, έτσι κι αλλιώς, αυτό δεν ήταν κάτι το μη αναμενόμενο. Το ενθαρρυντικό είναι ότι φάνηκε πως υπάρχει μια τάση, έστω και μικρή, η οποία προσπαθεί να συλλογικοποιήσει τις αρνήσεις της κόντρα στις φιλολογίες της αριστεράς. Είναι στοίχημα αν αυτός ο κόσμος θα ξαναβρεθεί με ένα τρόπο ώστε να μπορέσει να αναβαθμίσει το πολιτικό περιεχόμενο αυτών των δράσεων.

Για τις λέξεις και την ψηφιακή προσομοίωσή (τους).

Το ISO στις αναλογικές φωτογραφικές μηχανές (τις "παλιές", όπως τις λένε μετά από μόλις 10 χρόνια ευρείας κυκλοφορίας των ψηφιακών), είναι μία μονάδα που θεσπίστηκε από τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό οργανισμό (International Organization for Standardization) και δίδωνε το δείκτη φωτοευαισθησίας του φιλμ. Η ευαισθησία αυτή ήταν άμεσα εξαρτώμενη από το υλικό επίστρωσης του φιλμ και συγκεκριμένα από το μέγεθος των φωτοευαισθητών κόκκων αλάτων και την πυκνότητα με την οποία είχαν κατανεμηθεί στην επιφάνειά του. Υπάρχει μια δυσκολία στην ερμηνεία του τί σημαίνει το ISO και πού αυτό χρησιμεύει, η οποία φέρνει μαζί της και μια αβεβαιότητα ως προς τη χρήση του ενεστώτα ή του αορίστου. Τα φιλμ υπάρχουν ακόμα, άρα το ISO δηλώνει όντως τη φωτοευαισθησία του υλικού τους. Αν όμως έχει κανείς στα χέρια του μια ψηφιακή μηχανή, η συγκεκριμένη οδηγία θα του είναι εκτός από άχρηστη και αποπροσανατολιστική. Όσο και να ψάχνει, η πλάτη της μηχανής δεν ανοίγει και βέβαια δεν κρύβει πίσω της κανένα καρούλι. Παρ' όλη αυτά το ISO είναι μια ρύθμιση που ο χρήστης βλέπει στην ψηφιακή οθόνη και που το manual εξηγεί ως "η ευαισθησία της μηχανής στο φως". Νοηματικά φαίνεται το ίδιο, τεχνικά όμως είναι ένα εντελώς διαφορετικό πράγμα. Στην ψηφιακή μηχανή, το ISO διαμορφώνεται από την πυκνότητα των pixels και το μέγεθος του αισθητήρα της μηχανής, μια εντελώς διαφορετική τεχνολογία. Από τη μία έχουμε χημικές ενώσεις και ιδιότητες υλικών και από την άλλη σένσορες και μικροτσίπ. Ο όρος ISO λοιπόν, ήδη σημαίνει το δεύτερο, ενώ πριν σήμαινε το πρώτο. Εξ ου και η χρήση του αορίστου.

Με παρόμοιο τρόπο, τα προγράμματα επεξεργασίας εικόνας, όπως το photoshop, έχουν ενσωματώσει στις εντολές τους μια σειρά από διαδικασίες δανεισμένες (ή καλύτερα κλεμμένες, αφού μάλλον δεν προβλέπεται να επιστραφούν στο μέλλον) πέρα από τον τομέα της φωτογραφίας (solarize, exposure, invert κ.α.), σε ένα ευρύ πεδίο χειρωνακτικών τεχνών σχετικών με την παραγωγή και την επεξεργασία εικόνας, όπως η ζωγραφική, η μεταξοτυπία, τα βιτρώ, το κολλάζ και η τυπογραφία. Μαζί με τις καινούργιες ψηφιακές τεχνικές, εμφανίζονται να σέρνονται και οι παλιές, οι οποίες έχουν απεκδυθεί ολοκληρωτικά την υλικότητά τους και παριστάνουν ότι γεννήθηκαν μέσα στο νέο παράδειγμα. Μερικές φορές μάλιστα αυτό γίνεται τόσο πειστικά, ώστε για να εξηγήσεις για παράδειγμα την εκτύπωση μιας φωτογραφίας με τον "παλιό" τρόπο του σκοτεινού θαλάμου, πρέπει να χρησιμοποιήσεις συχνά τη φράση "είναι σαν το brightness-contrast που κάνεις στο photoshop".

Το κείμενο αυτό όμως δεν απευθύνεται στους λάτρεις της αναλογικής φωτογραφίας, η οποιασδήποτε τεχνικής επεξεργασίας εικόνας. Έχει να κάνει με έναν προβληματισμό που προέκυψε κατά τη διάρκεια της κουβέντας του φεστιβάλ με θέμα τα βιντεοπαιχνίδια, τομέας που μπορεί να

φαίνεται ως εδώ άσχετος, δεν είναι όμως. Για να γίνουμε πιο σαφείς, ο προβληματισμός ξεκινάει από τη διαδικασία της ψηφιακής προσομοίωσης, την τόσο κομβική στη δημιουργία και εξέλιξη των videogames, από το στρατό και τα διαστημικά προγράμματα έως τα απλά παιχνίδια σε pc και κονσόλες. Και εστιάζει στο πώς αλλάζουν τα περιεχόμενα και οι σημασίες των διαδικασιών που προσομοιάζονται, κατά συνέπεια και των ιδίων των λέξεων που τις περιγράφουν, καθώς μεταφέρονται αυτούσιες στο όλο και πιο εξαπλωμένο ψηφιακό παράδειγμα.

Μια μεγάλη γκάμα ψηφιακών εφαρμογών και προγραμμάτων σπιρίζεται σήμερα σε αυτό που λέμε προσομοίωση. Το ίδιο ισχύει και για τα βιντεοπαιχνίδια. Το SIMS, το οποίο το 2008 είχε φτάσει ήδη τα 100.000.000 σε πωλήσεις από τη στιγμή κυκλοφορίας του, είναι ένα απλό παιχνίδι προσομοίωσης των συνθηκών καθημερινής ζωής (life simulation game). Οι ψηφιακοί χαρακτήρες μένουν σε ψηφιακά σπίτια, μαγειρεύουν, βλέπουν τηλεόραση, κάνουν αθλήματα και παίζουν σε μπάντες με τους ψηφιακούς τους φίλους. Όπως και στο επίσης γνωστό Second Life, στο SIMS μπορείς να κάνεις οτιδήποτε είναι δυνατό να αναπαρασταθεί στον υπολογιστή (όχι βέβαια να κάνεις ανειπίτες σκέψεις, να πονάς επειδή έπαιξες πολύ μπάσκετ ή να χορταίνεις με το ψηφιακό γεύμα που μόλις έφαγες). Σε άλλα προγράμματα μπορείς επίσης να έχεις ένα αγρόκτημα με ψηφιακά ζώα όπου πρέπει να φροντίζεις ή ένα online χωράφι όπου ποτίζεις τα ψηφιακά φυτά για να μην ξεραθούν.

Μια κατηγορία παιχνιδιών προσομοίωσης που προσπαθεί να ξεφύγει από το ηλεκτρολόγιο και να πάει ένα βήμα παραπέρα, είναι αυτή του διάσημου wii. Οι κονσόλες αυτού του τύπου χρησιμοποιούνται σαν απάντηση των game designers στο ζήτημα της σωματικής καθήλωσης (βλ. κείμενο wii-habilitation), το οποίο καταδεικνύεται σαν μια από τις σημαντικότερες δυσλειτουργίες που προκαλούν τα videogames στο χρήστη. Τώρα μπορεί κανείς να παίζει τένις, μπάσκετ, γκολφ και να κάνει skateboard ή windsurf "σαν να το κάνει πραγματικά". Η συσκευή ελέγχου μεταφέρει τις κινήσεις στην οθόνη όπου αλληλεπιδρούν με το παιχνίδι, και σχεδόν ταυτόχρονα ο ψηφιακός χαρακτήρας τις μιμείται, προσπαθώντας να χτυπήσει την μπάλα, να στρίψει ή να πηδήξει στον αέρα.

Ας πάρουμε για παράδειγμα ένα άθλημα που αναφέρθηκε και στην κουβέντα: το τένις. Σε αυτό που επανειλημμένα ονομάζουμε προηγούμενο μοντέλο, μπορεί κανείς να διάβαζε ένα βιβλίο τεχνικής για το πώς να παίζει τένις, τις οδηγίες χρήσης κατά κάποιο τρόπο του αθλήματος, σίγουρα

όμως ήξερε ότι αυτό δεν ήταν αρκετό για να μάθει το σώμα του τις σωστές κινήσεις, αυτές που θα έπρεπε να κάνει με τη ρακέτα στο χέρι. Χρειάζόταν και χρειάζεται πολλή προπόνηση, άσχετα με το πόσα βιβλία είχε διαβάσει. Και τα βιβλία μπορεί να λέγονταν: "Οδηγός εκμάθησης τένις" ή "Το σωστό σερβίς" ή τελοσπάντων κάτι παρόμοια χαριτωμένο. Δεν υπονοούσαν όμως, είτε με τον τίτλο τους είτε με τον τρόπο χρήσης τους (διάβασμα), την υποκατάσταση του παιχνιδιού ή της προπόνησης σε αυτό, όντας απλά βιβλία, πολύ μακριά από οποιαδήποτε "σωματική" εμπειρία. Και σίγουρα δεν προορίζονταν για την ιδιαίτερη διασκέδαση του αναγνώστη τους.

Με την ψηφιακή προσομοίωση του τένις δε χρειάζεται να γυρίσεις στο πραγματικό παιχνίδι. Παίζεις επιτόπου, μέσω της κονσόλας. Αυτό που κάνεις, το να κρατάς ένα στικ κουνώντας το χέρι σου μπρος πίσω, συγκεντρωμένος στην οθόνη, λέγεται τώρα τένις. Και το άλλο, το τρέχω πάνω κάτω στο γήπεδο-ιδρώνω-χτυπάω-νιώθω την κρούση από το μπαλάκι-κουράζομαι, και αυτό τένις λέγεται. Αλλά δε σημαίνει σε καμία περίπτωση ότι αν ξέρεις το ένα, μπορείς να παίζεις και το άλλο, όσο κι αν αυτό υπονοείται σαφώς από τη βάση του σχεδιασμού τέτοιων παιχνιδιών, αλλά και από την ονοματοδοσία τους. Γιατί μην ξεχνάμε, η προσομοίωση αυτή τη χρησιμότητα είχε εξ αρχής. Την εύκολη και ανέξοδη εκπαίδευση σε ένα ασφαλές περιβάλλον, στην ουσία μέσω της παραγωγής μιας ψευδαισθήσης, με τελικό στόχο όμως να ανταποκριθεί κανείς στις αντίστοιχες πραγματικές συνθήκες αργότερα. Αν όμως η έκθεση στις πραγματικές συνθήκες -στο παράδειγμά μας η προπόνηση στα γήπεδα- μειωθεί αισθητά, ίσως σταδιακά να δούμε ότι έχει συμβεί μια μετατόπιση στο ίδιο το περιεχόμενο, τη σημασία της λέξης. Ίσως στο μέλλον η λέξη τένις να σημαίνει μόνο την ψηφιακή του προσομοίωση, με τον ίδιο τρόπο που το water-color filter θα σημαίνει το θάμπωμα των ορίων μιας ψηφιακής φωτογραφίας ώστε να μοιάζει σαν να τη ζωγράφησε κάποιος με νερομπογιά. Αλλά θα πρέπει να έχεις ζωγραφίσει έστω και μια φορά με νερομπογιά για να καταλάβεις τη σύγκριση.

Σαν συνέχεια των παραπάνω συλλογισμών, θα μπορούσε να αναρωτηθεί κάποιος: Έχει σημασία η αλλαγή στο νόημα των λέξεων, αν τελικά τα παλαιότερα περιεχόμενά τους έχουν εκλείψει; Πού είναι το πρόβλημα, αν ένα νέο παιχνίδι ονομάζεται τένις και το προηγούμενο "είδος" τένις έχει σταματήσει να παίζεται -όπως έχουν εξαφανιστεί τόσα επαγγέλματα, τεχνικοί όροι και συνθήκες; Το σημαντικό σε ό,τι εξαφανίζεται είναι πάντα αυτό που έρχεται να πάρει τη θέση του -ή να φτιάξει μια καινούργια θέση και μια καινούργια ανάγκη. Το συγκεκριμένο, ως επίσημο άθλημα κατά κύριο λόγο της αστικής τάξης, δε φαίνεται να αντιμετωπίζει κίνδυνο εξαφάνισης στο προσεχές μέλλον (μαζί με την ιστιοπλοΐα, την ιππασία και το γκολφ), οπότε δε μας απασχολεί και ιδιαίτερα. Μας απασχολούν όμως άλλα γενικότερα και μεγαλύτερης σημασίας ζητήματα. Τι θα σημαίνει (ή τι σημαίνει ήδη-πάλι το πρόβλημα με το χρόνο) το ίδιο το παιχνίδι σε κάποια χρόνια; όλα τα παιχνίδια θα παίζονται μέσω της μηχανής; Τι θα σημαίνει η λέξη φίλια/φίλος (friend); Θα κάνουμε friends μόνο στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης; Και αυτοί που θα γνωρίζουμε έξω από αυτά, θα είναι friends ή κάτι άλλο; Πώς θα είναι η κοινωνικότητα εκτός διαδικτύου; Και τι θα σημαίνει η ίδια η λέξη κοινωνικότητα; Και το κυνήγι της σημασίας, της ερμηνείας και της κριτικής που συνεχίζεται τώρα, με ποιό τρόπο άραγε θα συνεχίζεται και μετά;

ΗΤΥΧΙΟ: Όχι, ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ...

Καλοκαίρι 3ης λυκείου, 2005. Προ κρίσης. Κάπου ανάμεσα στις πρώτες διακοπές με φίλους και στις καθιερωμένες διακοπές με γονείς. Ίσα που έχεις προλάβει να πάρεις μια ανάσα για να σκεφτείς τί αφήνεις πίσω -δώδεκα χρόνια πρωινού ξυπνήματος, αυστηρού ωραρίου, σχολικής πειθαρχίας, γονεϊκής πίεσης, πολύωρου διαβάσματος, περιορισμένου ελεύθερου χρόνου.. Δώδεκα χρόνια, που σκοπό είχαν να σε προετοιμάσουν για τα επόμενα σαράντα που θα έρθουν, όχι τόσο σε γνωστικό επίπεδο, αλλά κυρίως σε ότι αφορά στο πρόγραμμα, την πειθαρχία, την υπακοή και το «σεβασμό» στους αποπάνω. Πριν, όμως, από αυτήν την σαρανταετία –που φαίνεται και είναι βουνό-, οι πιο προνομιούχοι, βαθμολογικά και χωρίς την ανάγκη εύρεσης εργασίας, εκ των αποφοίτων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης θα απολαύσουν ένα πεντάχρονο-εξάχρονο διάλειμμα φοιτητικής ζωής. Και εκεί που μόλις έχεις γυρίσει από τις πρώτες ενήλικες διακοπές και είσαι σίγουρη ότι έχεις μπει στο κλαμπ των μεγάλων, βρίσκεσαι να κρατάς ένα μάτσο σελίδες με γραμμές και κουτάκια. Μηχανογραφικό δελτίο λέγεται και σε περιμένει να το συμπληρώσεις και να καθορίσεις έτσι την υπόλοιπη ζωή σου. Από την πρώτη μέρα δουλειάς μέχρι και τη μέρα που θα πεθάνεις και θα σταματήσεις να παίρνεις τη σύνταξη, η οποία καθορίστηκε σύμφωνα με την απόφαση πήρες στα 17 και μισό. Μεγάλο το άγχος έτσι; Ξαφνικά ξεχνάς πόσο γαμάτο είναι που μεγάλωσες και θέλεις πάλι να μεις στην αγκαλιά της μαμούλας σου. Η μαμούλα σου όμως έχει μετατραπεί σε ένα αδιάτακτο θηρίο που σε καλεί επιμόνως να αναλάβεις τις ευθύνες σου. Χωρίς να λείπουν βέβαια οι προσπάθειες επηρεασμού του τελικού αποτελέσματος!

Για όσες και όσους από μας δεν γεννηθήκαμε ζέροντας τι θα γίνουμε όταν θα μεγαλώσουμε, για όσες και όσους επιλέξαμε να μην ακολουθήσουμε τη στρωμένη δουλειά του μπαμπά ή της μαμάς, η συμπλήρωση του μηχανογραφικού ήταν λίγο πολύ ρουλέτα. Κάτι το όνομα της σχολής, κάτι ένας γνωστός που τελείωσε την τάδε σχολή και διέπρεψε, κάτι οι ανερκόμενοι κλάδοι με πολλά υποσχόμενο μέλλον και επαγγελματική αποκατάσταση, κάτι το νεαρό της ηλικίας, λες «δε γαμιέται, θα συμπληρώσω τα κουτάκια και ό,τι ήθελε προκύψει..» Φυσικά, οι πάντα στοργικοί γονείς, που θέλουν το «καλύτερο για τα παιδιά τους» και που ονειρεύονται για εκείνα «ένα μέλλον καλύτερο από το δικό τους», μη μπορώντας να αποβάλλουν το φετίχ των υψηλόβαθμων σχολών, ωθούν πολλές φορές τα παιδιά τους να αξιοποιήσουν και το παραμικρό βαθμολογικό μόριο. Έτσι, ενώ μπορεί το ενδιαφέρον να περιστρέφεται, λόγου χάρη, γύρω από ένα ΤΕΙ, η αγωνία των γονιών να μην πάει η «εξυπνάδα» και τα πολλά μόρια στράφι και ο καθαγιασμός των υψηλόβαθμων αεί οδηγούν συχνά σε λάθος επιλογές που μπορεί να αποβούν μοιραίες για τη μελλοντική φοιτητρία..

Και κάπως έτσι, βρίσκεσαι να κάνεις εγγραφή σε μια σχολή, που ίσως δεν σε πολυψήνει, αλλά αυτό έχεις καιρό να το πάρεις απόφαση και να το διαχειριστείς, γιατί η μεγάλη φοιτητική ζωή μόλις άρχισε! Και αν η οικογενειακή οικονομική κατάσταση σου επιτρέπει να μην δουλεύεις παράλληλα, όπως στην πλειοψηφία των φοιτητών, τότε ξεκινάει και το πάρτυ. Οι πρώτες παρέες δεν είναι συνήθως καθοριστικές, ίσως ακόμα να είναι και αποπροσανατολιστικές. Σιγά σιγά όμως, αρχίζεις να μπαίνεις στο νόημα της σχολής, να προσπαθείς να προσαρμοστείς στο μικρόκοσμο της και να γνωρίζεις πράγματα και καταστάσεις που θα καθορίσουν το υπόλοιπο σου ως φοιτητρία, αλλά και ως μελλοντική εργαζόμενη. Στην καλύτερη των περιπτώσεων, η λίστα με τα «πράγματα που δεν θέλω να γίνω» θα μεγαλώνει, μέρα με τη μέρα, κατά τη διάρκεια της θητείας σε ένα από τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα..

Από τις πρώτες εικόνες ενός πρωτοετή είναι αυτές των κομματόσκυλων, που μέχρι και σαμπάνια στα μπουζούκια θα σε κεράσουν για το καλό του κόμματος. Τα κονέ με τους καθηγητές δίνουν και παίρνουν και έτσι, εκτός από τα πάρτυ και τις εκδρομές, τα κομματόσκυλα μπορούν να σου υποσχεθούν μία σχετικά ανώδυνη, από πλευράς διαβάσματος, φοιτητική καριέρα, αρκεί να σε δουν να ρίχνεις το σωστό ψηφοδέλτιο στην κάλη των φοιτητικών εκλογών. Αν δε αποκτήσεις και ταυτότητα του κόμματος, τότε οι δρόμοι για μία ακαδημαϊκή καριέρα, δίπλα σε έναν ιδίου χρώματος καθηγητή, μπορούν να ανοίξουν διάπλατοι. Δεν έχει σημασία αν συμμερίζεσαι τις παπαρολογίες που διαλαλεί κάθε κόμμα, εσύ πρέπει να ζυγιάσεις τις παραμέτρους και να επιλέξεις τη σωστή κουρτίνα. Ε, και να δίνεις το παρών όπου το κόμμα σε χρειάζεται για να διατηρείς τις ισορροπίες. Ο λαός το έχει πει σοφά και η πλειοψηφία του το ακολουθεί τυφλά: «ο σκοπός αγιάζει τα μέσα».. Το πρώτο σκίτημα αδιάς είναι γεγονός.

Τα πρώτα εξάμηνα, οι εντυπώσεις από τους καθηγητές μπορεί να περιορίζονται σε καλό και κακό τρόπο διδασκαλίας. Αν, όμως, είσαι έστω και λίγο υποψιασμένη, αρχίζεις και βλέπεις λίγο παραπέρα από αυτό. Έτσι, συνειδητοποιείς ότι ο ένας είναι λαμόγιο, ο άλλος την πέφτει σε φοιτητρίες, ο τρίτος είναι δεξιάς, ο τάδε τοκογλύφος με έδρα τη σχολή σου, ο δεινά έχει κάνει υπερκομπίνα με εκδοτικούς οίκους και στα μισά μαθήματα είσαι υποχρεωμένη να διαβάζεις τα άχρηστα βιβλία του. Στο μάθημα, ο μόνος κάτοχος της αλήθειας είναι αυτός που κάθεται πίσω από την έδρα. Οποιαδήποτε αμφισβήτηση του γνωστικού περιεχομένου και του τρόπου διδασκαλίας πάει στα αζήτητα και έρχεται αντιμέτωπη με τη σκληρή αλήθεια: το πανεπιστήμιο και ό,τι αυτό συνεπάγεται έχει γίνει, χρόνο με το χρόνο, μια στείρα διαδικασία, που μοναδικό σκοπό έχει να σε κάνει άλλο ένα αναλώσιμο προϊόν για την αγορά εργασίας. Οι καθηγητές, σαν μία άλλη όψη των αφεντικών, προωθούν την εντατικοποίηση, την πειθαρχία, τον ατομισμό και την ανταγωνιστικότητα. Κάθε κριτική της γνώσης καθίσταται γραφική και άσκοπη, αφού οι ίδιοι οι καθηγητές το δηλώνουν ξεκάθαρα: «Αν θες να κάνεις καριέρα, θα κάνεις ό,τι σου πω». Στον ίδιο χορό πρέπει να χορέψουν και όσοι φοιτητές θέλουν να ακολουθήσουν ακαδημαϊκή καριέρα. Γιατί η ουρά για τέτοιες θέσεις είναι μεγάλη και τα κουμάντα δεν χωράνε κρίσεις συνειδησης και ηθικής.

Αργά ή γρήγορα, θα έρθεις αντιμέτωπη και με τους συνομήλικους σου και θα καταλάβεις γιατί αυτό το σαθρό οικοδόμημα που λέγεται πανεπιστήμιο συνεχίζει να λειτουργεί και να παράγει προϊόντα προς πώληση. Γιατί οι ίδιοι οι φοιτητές διατηρούν αυτή τη σαπίλα, είτε γιατί τους βολεύει, είτε γιατί θέλουν απλά το χαρτί για να φεύγουν. Οι περιπτώσεις δεν είναι λίγες: τα τσουτσέκια των καθηγητών, η τύπισσα που δεν θα σε αφήσει να αντιγράψεις από την κόλλα της στην εξεταστική, τα μαμόθρευτα που το παίζουν φοιτητές για να παίρνουν τη χρηματοδότηση από το σπίτι, ο τύπος που θα κάνει τα αδύνατα δυνατά για να πάρει καλύτερο βαθμό από σένα, οι ταγμένοι μελλοντικοί επιστήμονες που σε κοιτάνε σαν εχθρό αν αμφισβητήσεις την επιστήμη τους, οι αυριανοί καριερίστες που το πάνε για πρωταθλητισμό στο πάτημα επί πτωμάτων.. Ο κύκλος επαφών σου αρχίζει συνειδητά να στενεύει και, κάπου εκεί, αρχίζεις να αμφιβάλεις για τα κουτάκια που συμπλήρωσες στο μηχανογραφικό.

Μεταξύ 19 και 20 και ενώ έχεις παραγνωριστεί με τη σχολή και όσους την απαρτίζουν, έχουν αρχίσει να σε ζώνουν τα φίδια. Τα μαθήματα δεν τα παρακολουθείς, γιατί δεν θέλεις και δεν μπορείς να πιέσεις τον εαυτό σου να μάθει κάτι που σου είναι παντελώς αδιάφορο. Στη σχολή δεν ψήνεσαι να πατάς, γιατί, δυστυχώς ή ευτυχώς, έκανες αρκετά νωρίς τις γνωριμίες που αναφέραμε παραπάνω. Με τους λίγους ανθρώπους, που μπορείς να συνεννοηθείς εκεί μέσα, ετοιμάζετε κομπίνες με σκονάκια και μηνύματα στις εξεταστικές, μπας και περάσεις κανά μάθημα να έχεις να λες στους γονείς και έρθεις και λίγο πιο κοντά στο πτυχίο, το οποίο φαντάζει όλο και πιο μακρινό.. Καλά όλα αυτά, αλλά ποιον κοροϊδεύεις; Καλή η φοιτητική ζωή (λέμε τώρα), αλλά μάλλον βαρέθηκες να πηγαίνεις από καφέ σε καφέ και θέλεις να νιώσεις λίγο χρήσιμη στον εαυτό σου. Αποφασίζεις, λοιπόν, να βρεις μια δουλειά. Part-time, αρχικά, και για να βγάζεις ένα παραπάνω χαρτζιλίκι για ταξίδια και λοιπά έξοδα που δε θέλεις να ζητήσεις από τους γονείς σου. Part-time, γιατί έχεις στο νου και το πρόγραμμα της σχολής, που, σε κάθε καινούριο εξάμηνο, αντιγράφεις με προσήλωσση στο σημειωματάριο αλλά στην πορεία τείνεις να το ξεχνάς.

Και περνάς από διάφορες part-time δουλειές, τηλεφωνικά κέντρα, καφετέριες, κάλυψη ρεπό, που κατά παράδοση γίνονται από φοιτητές. Και σιγά-σιγά ανακαλύπτεις ότι η γυάλα του πανεπιστημίου έχει αφήσει απέξω κάθε ίχνος εργατικής συνείδησης. Γιατί η ιδιότητα του φοιτητή μεταφράζεται στα αυτιά του αφεντικού σαν ευκαιρία για «μαύρους» και φθηνούς εργάτες. Και αυτό το έχουν κάνει κατεστημένο οι ίδιοι οι φοιτητές, τις δύο τελευταίες δεκαετίες, με το πρόσχημα της περιστασιακής απασχόλησης για έξτρα χαρτζιλίκι και με τη φαντασίωση ότι «σιγά μωρέ, εγώ περαστικός είμαι από δω. Όταν πάρω πτυχίο και πιάσω 'κανονική' δουλειά θα ζητήσω ότι μου αντιστοιχεί».. Λες και οι δουλειές που προαναφέρθηκαν δεν είναι κανονικές δουλειές. Λες και οι άνθρωποι που τις κάνουν για να επιβιώσουν, αξίζουν να μην παίρνουν ένεση, αφού δεν κόπιασαν αρκετά ώστε να μπουν σε κάποια σχολή. Λες και τα αφεντικά των ονειρεμένων μελλοντικών δουλειών τους διαφέρουν πολύ από το αφεντικό της καφετέριας και θα έχουν συνδικαλιστικές ανησυχίες. Έχεις φτάσει, λοιπόν, στο σημείο να βρίζεις το φοιτητικό υποκείμενο στην πλειοψηφία του, πράγμα παράλογο, αφού είσαι και εσύ μέρος του. Συνειδητοποίηση και αυτοκριτική..

Και έχουν περάσει άλλα τρία χρόνια, κοροϊδεύοντας πρώτα τον εαυτό σου και κατ' επέκταση τους γονείς σου, που, κάθε μήνα, σε ρωτάνε πότε θα δούνε πτυχίο. Και αποφασίζεις να βρεις κανονική δουλειά και δικό σου σπίτι. Με τα δικά σου λεφτά. Γιατί μεγάλωσες και πρέπει να αρχίσεις να χτίζεις τη ζωή σου χωρίς δεκανίκια, αλλά με αλληλεγγύη και συντροφικότητα. Έχεις αρχίσει να παίρνεις χαμπάρι ότι δε θέλεις ποτέ να πιάσεις στα χέρια σου το πτυχίο, γιατί δε θέλεις να συνεχίσεις να είσαι μέρος του παρηκμασμένου και σάπιου από τη βάση εκπαιδευτικού μηχανισμού ανατροφοδοτώντας τον. Αλλά, στο πίσω μέρος του μυαλού σου, έχεις την ανασφάλεια της έλλειψης «ενός χαρτιού» και τις ενοχές για το κλείσιμο μιας μεγάλης πόρτας. Η οικονομική κρίση, όμως, και η αύξηση των άνεργων πτυχιούχων,

NAME	REMARKS
GGING-PETRA	
BOARDING TIME	FLIGHT
14.45	KL 268
	AMS
	OSJUN
	NEXT FLTG

οι οποίοι, παρεμπιπτόντως, δεν μπορούν να συλλάβουν το γεγονός ότι την πάτησαν έτσι, έρχεται να σε επαναφέρει στην πραγματικότητα και να συντομώσει την απόφασή σου. Δε θες να γίνεις άνεργη πτυχιούχος. Για την ακρίβεια, δε θες να γίνεις καθόλου πτυχιούχος γιατί έχεις πάψει να αναγνωρίζεις το θεσμό του πανεπιστημίου με τη σημερινή του μορφή.

Αποφασίζεις να το ανακοινώσεις στους γονείς σου, γιατί πλέον είσαι σίγουρη και μπορείς να επιχειρηματολογήσεις. Και, επειδή σου έχουν εμπιστοσύνη, το δέχονται, ή τουλάχιστον έτσι σου λένε. Αλλά μερικές φορές, τους πιάνει το παράπονο. Και θέλουν να στο μεταφέρουν. Και σου λένε «πάρτο παιδί μου το πτυχίο σου να βρεις μια δουλειά της προκοπής, για πάντα σερβιτόρα θα είσαι»; Και τότε τους το ξεστομίζεις: **«Ναι! Για πάντα σερβιτόρα θα είμαι. και γραμματέας. και κούριερ. και μπουφетζού. και ταμίας. και τηλεφωνητής. και πωλήτρια. και εργάτρια. και εργάτης. Και στη φαντασία μου θα φτύνω στα μούτρα τούς καριερίστες και τα στελέχη-πρώην συμφοιτητές μου, που νομίζουν ότι, επειδή κάθονται σε καλύτερη καρέκλα από μένα, έχουν βρει το νόημα της μίζερης ατομικής ζωής τους. Και αυτούς που, ενώ οι συνθήκες εργασίας τους τούς καθιστά εργάτες ή και εθελοντές, αρνούνται να το παραδεχτούν, γιατί δουλεύουν πάνω στο αντικείμενο των σπουδών τους και εμπλουτίζουν το βιογραφικό**

τους. Και αυτούς που γίνανε αφεντικά για να έχουν εργάτες στη δούλεψη τους, αλλά να μην είναι οι ίδιοι. Και αυτούς που τα κάνανε πλακάκια με τους καθηγητές τους για μια θέση διδακτορικού, θέλοντας να εξασφαλίσουν ακαδημαϊκή καριέρα στο νοσηρό αυτό εκπαιδευτικό σύστημα. Θα έχω, όμως, πάντα γύρω μου και δίπλα μου ανθρώπους με παρόμοιες επιλογές, που θα έχουν συνείδηση της θέσης και της τάξης τους και δεν θα έχουν βλέψεις για ανέλιξη στην ανθρώπινη πυραμίδα». Και μπορεί κάποια στιγμή οι γονείς σου να καταλάβουν την επιλογή σου...

Για Άλλο Ένα Πτυχίο, Για Άλλη Μια Συντριβή...

-αυτόματες επιλογές, το πρώτο πτυχίο και μια καταρρέουσα επιχειρηματολογία

Όταν είσαι μικρός, όταν αρχίζεις να αφήνεις μία-μία τις τάξεις πίσω σου και να πηδάς από τη μια εκπαιδευτική βαθμίδα στην άλλη -πρώτα δημοτικό, έπειτα γυμνάσιο και μετά λύκειο-, όλα μοιάζουν κάπως αυτόματα, αυτονόητα. Ότι πρέπει να ανεβαίνεις. Ίσως μόνο διάφοροι φίλοι που μένουν πίσω να φαίνονται έκπρωτοι από αυτή τη "φυσιολογική" κίνηση, παραμένοντας μια εξαίρεση που φαίνεται να επιβεβαιώνει όλους αυτούς που θέλουν το καλό σου. Μια εξαίρεση που δείχνει αυτήν την πτώση σαν την τιμωρία όσων δεν συγκεντρώνονται στο στόχο τους. Φτωχή, πολύ φτωχή επιχειρηματολογία, γεμάτη φτηνούς συναισθηματισμούς, που είναι εκεί όμως για να κάνουν μια σημαντική

δουλειά. Να σε προσπλάνουν στο στόχο του Πανεπιστημίου.

Κάπως, όμως, όταν παίρνεις αυτό το πρώτο πτυχίο, μάλλον έρχεται η ώρα να συνειδητοποιήσεις πώς έφτασες να βγάλεις το πανεπιστήμιο και πώς σε κατάφεραν τελικά να μπεις σε αυτή τη σειρά. Διάφορες επιλογές που σου "δόθηκαν" και που ήταν φορτισμένες από προσδοκίες άλλων, κάνουν τώρα την επόμενη "επιλογή", αυτή του μεταπτυχιακού να φαίνεται σαν κάτι το αυτονόητο. Τη μοναδική, αξία λόγου επιλογή "σου". Και τώρα που το ίδιο παραμύθι επαναλαμβάνεται, είναι δύσκολο να μη δεις την ομοιότητα με το πώς κατέληξες τότε να σπουδάξεις κάτι που δε θα ήθελες ποτέ να φανταστείς τον εαυτό σου να σπουδάξει.

// Αφού το πρώτο πτυχίο δεν αξίζει και πολλά και η αλήθεια είναι ότι γενικώς δουλειές δεν παίζουν τί να
//κάνω να κωλοβαρώ στις καφετέριες; Λέω να κάνω και το επόμενο βήμα. Ούτως ή άλλως είναι φτιαγμένο
//έτσι, που είναι τόσο εύκολο. Τόσα μεταπτυχιακά παίζουν. Αλλού πληρώνουν, αλλού όχι. Δεν είμαι και κανένας
//καριερίστας, αλλά και τι άλλο να κάνεις. Στη τελική, έβγαλα και μια αναβολή για το στρατό. Και πού ξέρεις,
//αν είναι καλοί οι καθηγητές, μπορεί να μάθω και αυτά που δε μάθαμε στο προπτυχιακό. Ξέρεις, κάτι οι καφέδες,
//κάτι οι καταλήψεις, λίγο οι χαμένες ώρες... δε μπορώ να πω ότι έμαθα και τίποτα... Να κάνω και κάτι
//χρήσιμο, που μου λένε και οι γονείς μου, γιατί πολύ καθισό έχει παίξει... Εντάξει, εγώ δε νομίζω
//ότι βρίσκεις πιο εύκολα δουλειά με το μεταπτυχιακό, αλλά να μη το έχεις τώρα και αυτό; Όλοι έχουν κάνει.//

// Κι εγώ σου λέω ότι κάθε αναβολή από την ζωή έχει και συνέπειες. Κι ότι όλα αυτά που γίνονται
//αυτόματα- και πραγματικά έχουν στηθεί όλα τόσο εύκολα για να κάνεις το συγκεκριμένο βήμα- δεν είναι
// καν πια επιλογή, είναι υπεκφυγή. Κι εσύ μου λες ότι άλλη μια φορά είμαι υπερβολικός.

-από ατομικές ιστορίες σε μια μαζική τάση, στον υπερπληθωρισμό ψευδαισθήσεων των ανώνυμων πτυχιούχων

Τόσα χρόνια, έπαιξε καθολικά αυτή η ψευδαίσθηση ότι με το πτυχίο κάπου θα βουλευτώ, κάτι θα κάνω, μπορεί να αργήσω, αλλά θα πιάσω την καλή (θέση) κάποια στιγμή. Το μόνο που έχει απομείνει από αυτή την ψευδαίσθηση σήμερα, είναι μια μικρή ελπίδα για τη σωτηρία που μπορεί να προσφέρει ένα ακόμη χαρτί, από υψηλότερη βαθμίδα, βέβαια, το μεταπτυχιακό. Είναι μεν προσδοκία, αλλά είναι και εμφανές πλέον σε πολλούς, περισσότερο από ποτέ, ότι αυτή η προσδοκία δεν τραβάει άλλο. Μια συνειδητοποίηση που, βέβαια, σημαίνει και μια εργασιακή πραγματικότητα που δεν ταιριάζει στα χρυσά οικογενειακά όνειρα για άνετη ζωή. Τι κάνει αντιμέτωπος με αυτό το ενδεχόμενο; Αυτό που έκανες και πριν. Προτιμάς το γνωστό δρόμο, παίζοντας το ρόλο το χαριού ανακύκλωσης σε ένα σύστημα εκπαίδευσης που ξέρει τόσο καλά να φτιάχνει το ίδιο τις ψευδαισθήσεις και να ζει από αυτές.

Ένα μεταπτυχιακό λοιπόν για να τραβήξει λίγο ακόμα η ασφάλεια του παραμυθιού της ακαδημαϊκής ζωής. Η αλήθεια είναι ότι, αν μαζεύονταν

όλοι οι άνεργοι πτυχιούχοι, θα ήταν λογικό να αναρωτηθούν φωναχτά: "ρε, μήπως δε χρειαζόμαστε τελικά όλοι;" Αλλά είναι γνωστό ότι η πραγματικότητα μπορεί να απογοητεύσει κάθε τολμηρό ορθολογιστή. Όχι μόνο δεν το φανάζουν (ίσως κάποιοι λίγοι να το ψιθυρίζουν στους εαυτούς τους), αλλά συνεχίζουν και στον ίδιο σκοπό: "Πάω και για άλλα χαρτιά (ακόμα πιο βαριά), έτσι σίγουρα εγώ θα τη βγάλω!"

Πώς, όμως, μπορούν κάποιοι να ξεφύγουν από αυτή την ιδεολογία, όλα αυτά τα όμορφα ψέματα που έχουν πλαισιώσει τη φιλοδοξία ότι "εγώ και τα πτυχία μου αξίζω"; Ειδικά όταν η υποκειμενικότητά τους έχει κτιστεί γύρω από αυτήν την ψευδαίσθηση της κοινωνικής ανόδου σα φυσαλίδα, που φουσκώνει κι άλλο από τη μια βαθμίδα στην άλλη ή εξαφανίζεται μαζί με τις περισσότερες, μέχρι και η τελευταία να σκάσει θριαμβευτικά στην επιφάνεια. Τι πιο φυσιολογικό λοιπόν από την επιθυμία για κατάκτηση ακόμα μιας βαθμίδας, ενός ακόμα χάρτινου τίτλου;

// Είναι καλά εδώ, παίζεις σοβαρά, αποκτάς γνώσεις όχι αστεία. Θα κάνω και γνωριμίες,
//στο αντικείμενό μου, όχι ότι κι ότι, στάνταρ θα μου κάσει και καμιά καλή δουλίτσα
//άμα τελειώσω. Μπορεί να δουλέψω και για τη σχολή, όλο και καμιά προκήρυξη βγάζουν, και άμα
//χωθώ θα με κρατήσουν σίγουρα. Έχει ακόμα χρήμα το πανεπιστήμιο, κάνει έρευνες, κάνει διάφορα.
//Έχω και κονέ με κάποιους καθηγητές, άμα τα πάω καλά θα με προωθήσουν.//

// Και 'γω σου λέω το γνωστό: όσο μικραίνει η πίτα, μικραίνουν τα κομμάτια.

//Οπότε μην περιμένεις και πολλά τέτοιες εποχές.

-άλλη μια προσωρινή αναβολή, μη διαχειρίσιμες συνέπειες, ένα καθημερινό τέλμα

Ένα ή δυο χρόνια λοιπόν "ανώτατες σπουδές" με το κεφάλι μέσα γιατί, τώρα, περισσότερο είσαι πελάτης, αφού πληρώνεις και έχεις απαιτήσεις, παρά φοιτητής. Η εντατικοποίηση της φοίτησης επιβεβαιώνει, φαινομενικά, την επιλογή σου σαν δύσκολη και απαιτητική -και άρα σωστή. "Αυτό είναι το αληθινό Πανεπιστήμιο", όπως λένε και οι καθηγητές σου. Όμως, όταν τελειώσεις, είσαι ένα ή δυο χρόνια πιο μεγάλος από πριν, αλλά με το ίδιο

ουσιαστικό πρόβλημα. Και τώρα τι; Ίσως, αν είσαι πολύ καλός στα μαθήματά, ή απλά καλός γλύφτης, σου παρουσιάζουν ένα επόμενο βήμα στην εκπαίδευση(;) σου. Μια θέση διδακτορικού δίπλα στον καθηγητή σου, που έχει λένε πολλές δουλειές. Αλλά αυτό, φυσικά, είναι για λιγότερες φυσαλίδες και για όσους έχουν καλλιέργησει τον απαραίτητο κυνισμό. Κι εσύ φυσικά κατά 90% δεν βρίσκεσαι σε αυτή τη θέση.

// Σήμερα που το συζητάμε, μου αναφέρεις με περισσότερη δυσκολία την προηγούμενη σου "επιχειρηματολογία". Για
//τις εναπομένουσες επιλογές σου. Δύσκολα μου λες για ένα δεύτερο μεταπτυχιακό, ακόμη πιο δύσκολα για κάτι στο
// εξωτερικό. Αλλά, τι να κάνεις, τα σκέφτεσαι. Επαναλαμβάνεσαι κουραστικά νοιώθοντας στριμωγμένος.

// Τι να κάνω, οι δικοί μου δεν μπορούν να με συντηρούν για να σπουδάζω άλλο, ούτε και για να
//μείνω μόνος μου, δεν παίζει και δουλειά εδώ, όλοι ψάχνουν σε τηλεφωνικά κέντρα και σε
//καφετέριες και στο αντικείμενό μου τίποτα. Και μιλάμε για παιδιά με πτυχία και διπλά
//μεταπτυχιακά, ε. Και βιογραφικά σελίδες ολόκληρες. Πού να πάω εγώ που δεν έχω καθόλου
//εμπειρία; Τόσα χρόνια στα πανεπιστήμια, για να μείνω άνεργος ή να δουλεύω για 400 ευρώ. Και
//να μην μπορώ ακόμα να φύγω από το πατρικό μου, να ζήσω τη ζωή μου, να χω το δικό μου σπίτι,
//το αυτοκίνητό μου, να πάω την κοπέλα μου μια βόλτα, μια εκδρομή. Ντάξει δεν είναι και χάλια
//στο σπίτι, όλα έτοιμα τα βρίσκω αλλά με έχουν κουράσει κάπως και οι γονείς μου με τη γκρίνια... //

Εγκλωβισμένος, όμως, στην εικόνα που έχεις για τον εαυτό σου με τα πτυχία και τις γνώσεις σου, τις δυνατότητές σου και το πόσο αξίζουν όλα αυτά, που δεν αναγνωρίζονται όσο και όπου πρέπει, ακόμα και σε αυτήν την κατάσταση, δύσκολα σκέφτεσαι κάποια εναλλακτική στο ζήτημα της εργασίας. Για την ακρίβεια, το αποφεύγεις σαν ο διάολος το λιβάνι.

Άντε να πιάσεις σερβιτόρος τώρα. Άντε να ανακαλύψεις στα τριάντα

την ευτυχία του να ζεις και να τα βγάζεις πέρα μόνος σου. Άντε, τώρα που καλόμαθες, να εγκαταλείψεις την οικογενειακή θαλπωρή και τις ανέσεις της. Το σκέφτεσαι, πολύ πια, το αν αξίζει το κόπο να απαλλαγείς από την γνωστή ασφυξία που παράγουν οι σχέσεις της οικογένειας με ένα παιδί στα 30 του. Να λοιπόν ένα ουσιαστικό πρόβλημα, που δεν παίρνει αναβολή και θέλει σκληρές, πραγματικές, -διάολε- αποφάσεις.

// Και 'γω σου λέω ότι κάπως έτσι μπορεί να καταλήξει μια μη επικερδής επένδυση,

//που πρέπει να ζει με τους επενδυτές της στο ίδιο το γαμημένο σπίτι.

απ' την επιθυμία κόντρα στον έλεγχο στον έλεγχο της επιθυμίας

Παραδείγματα τεχνολογικών εφαρμογών στην απελευθερωτική διαδικασία και η αφομοίωσή τους.

Διάφορες «καλλιτεχνικές» πρωτοπορίες, ήδη από τις αρχές του 20ου αιώνα, χρησιμοποίησαν, σα μέσο στην κριτική τους απέναντι στην καπιταλιστική οργάνωση της κοινωνίας και στους διαχωρισμούς που αυτή επέβαλε, τις νέες τεχνολογίες. Ενδεικτικά, θα αναφέρουμε δυο παραδείγματα.

Η «βιομηχανική ζωγραφική», η μαζική δημιουργία τυχαίων έργων ζωγραφικής από ένα μηχανήμα, που παλούνταν με το μέτρο, δεν ήταν μόνο μια κριτική στο διαχωρισμό ανάμεσα στην καλλιτεχνική δημιουργία και τη βιομηχανική εργασία. Ήταν και μια άρνηση της τέχνης σαν άλλης μιας διαχωρισμένης από το σύνολο του βιώματος σφαίρας· η έκφραση της απέχθειάς τους στο ρόλο του καλλιτέχνη σαν «πνευματικού δημιουργού»· η αντίθεση απέναντι στη μοναδικότητα του έργου τέχνης και τη μουσειακή του αντιμετώπιση εν είδει «ιερού» αντικειμένου – λειψάνου, που πρέπει να διατηρείται σε «μαυσωλεία», αμετάβλητο από της εξωτερικές επιδράσεις· η άρνηση της φετιχιστικής του αντιμετώπισης, που τη συναντούσε κανείς τόσο στους αγοραστές, όσο και στους εμπόρους τέχνης, σαν κάτι το μοναδικό και αυθεντικό.

Κι όμως, ο αυτοματισμός και η χρήση εργαλείων και νέων τεχνολογιών, μηχανικών και ηλεκτρονικών, έδωσε νέα πνοή στην παρηκμασμένη βιομηχανία τέχνης. Ο αυτοματισμός και η αφαίρεση, από μέθοδοι για την προσέγγιση της ολόπιας, μετατράπηκαν σε μέσα για την καθολική απομάκρυνσή της. Η «τέχνη της καθημερινής ζωής», δηλαδή η αναγωγή της καθημερινής ζωής σε «έργο τέχνης», ξέπεσε στην αναγόρευση των πιο ευτελών πραγμάτων – καταναλωτικών προϊόντων σε τέχνη. Η μαζική παραγωγή «έργων τέχνης» οδήγησε στην pop art και το κενό της τέχνης μετατράπηκε σε τέχνη του κενού, που έμελλε να αποδειχτεί το ίδιο προσοδοφόρα.

Η «Νέα Βαβυλώνα» ήταν η αντιπρόταση απέναντι στο διαχωρισμό και τον έλεγχο της εφαρμοσμένης πολεοδομίας – αρχιτεκτονικής. Επρόκειτο για το σχέδιο μιας τεράστιας πόλης – οικοδομήματος που, στο εσωτερικό της, οι χώροι θα άλλαζαν συνεχώς, ανάλογα με τις επιθυμίες των χρηστών και η εφαρμογή της τεχνολογίας θα γινόταν με τέτοιο τρόπο, ώστε να κατασκευαζόταν ένα τεχνικό περιβάλλον, ανεξάρτητο από της φυσικές συνθήκες,

συνεχώς μεταβαλλόμενο ανάλογα με την επιθυμία των κατοίκων – περιηγητών, Αποτέλεσε το όραμα μιας πόλης, όπου κυριαρχούσε η περιπέτεια και η εξερεύνηση του κάθε φορά νέου, η ενθάρρυνση της ανάπτυξης των κοινωνικών σχέσεων και όχι ο αποκλεισμός τους. Η επίδραση και η περιοδική αποτύπωση των σχέσεων στο περιβάλλον και όχι το ανάποδο, δηλαδή η μόνιμη αντανάκλαση των πολεοδομικών αποκλεισμών και διαχωρισμένων ενώσεων που επέβαλε το αστικό περιβάλλον στις σχέσεις.

Κι εδώ, η διαλεκτική του καπιταλισμού ξεδίπλωσε τις δυνατότητές της. Το gps και οι ψηφιακοί χάρτες έδωσαν τη δυνατότητα να ελέγχεται η κάθε φορά αποκλίνουσα συμπεριφορά, τίποτα να μη μένει μη καταγράψιμο και απρόβλεπτο. Τα νέα social media ξεπέρασαν τους πολεοδομικούς διαχωρισμούς των κοινωνικών σχέσεων, με ένα τρόπο που περιόρισε το ανθρώπινο σχετιζόσθαι, υποβιβάζοντάς το σε ανταλλαγή πληροφοριών. Η επαφή τέτοιου είδους, με ένα «φίλο» στην άλλη άκρη του κόσμου, απομάκρυνε την επαφή με τον κοινά αποκλεισμένο διπλανό, την αίσθηση της κοινής μοίρας και άρα μαζί της περιόρισε στο ελάχιστο κάθε δυνατή από κοινού άρση των διαχωρισμών. Τα νέα «έξυπνα σπίτια» και οι συσκευές τηλε-«επικοινωνίας» (ηλεκτρονικού) με τις οικιακές συσκευές τύπου zigbee, δίνουν τη δυνατότητα στο σύγχρονο άτομο να ρυθμίσει την καθημερινότητά του όπως επιθυμεί, αφού πρώτα του ρυθμίσουν την επιθυμία, με τέτοιο τρόπο, ώστε όλα να είναι προβλέψιμα, ίδια και απaráλλακτα και κανένα απρόβλεπτο γεγονός να μην τον εμποδίσει από την οργάνωση του διαχωρισμένου χρόνου του. Τέλος, τα gpg και τα video games του πρόσφεραν την «περιπέτεια» στο πιάτο, όσο περιπετειώδες μπορεί να είναι το να ρίχνεις ζάρια ή να χτυπάς πλήκτρα.

Έπεσαν, λοιπόν, όλοι αυτοί οι πρωτοπόροι τόσο έξω; Ίσως. Σίγουρα όμως, μετά την ήττα των κινημάτων των δεκαετιών '60 με '70, ο τρόπος με τον οποίο χρησιμοποιήθηκαν οι νέες τεχνολογίες προς όφελος του κεφαλαίου έδειξε πως ήταν πολύ επίκαιροι. Σε μια εποχή που πολλά άρχιζαν να αλλάζουν, ήταν οι ευαίσθητοι δέκτες αυτών των αλλαγών και τις κριτίκαραν, προτείνοντας μια διαφορετική εξέλιξη. Ας δούμε, με λίγα λόγια, το πνεύμα της εποχής.

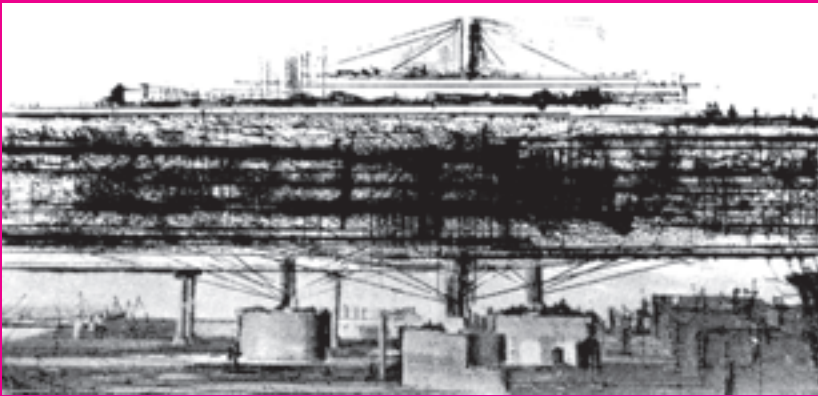
Το κράτος σχέδιο

Μεταπολεμικά ('40-'50), κεντρικό ρόλο στην ανοικοδόμηση των καπιταλιστικών κοινωνιών έπαιξε το «κράτος σχέδιο». Όχι μόνο η παραγωγή των εμπορευμάτων, αλλά και η αναπαραγωγή των εργατών, η μέριμνα για την υγεία τους, η μόρφωση που έπρεπε να έχουν, ο «σωφρονισμός» τους, μέχρι και η εγκατάστασή τους, η πολεοδομία, η τοποθέτησή τους και οι κινήσεις τους στην πόλη ήταν κεντρικά σχεδιασμένες από αυτό που θα έμενε στην ιστορία ως «κράτος πρόνοιας». Επιπλέον, αυτή η μαζική παραγωγή εμπορευμάτων έπρεπε να απορροφάται στην αγορά από τους ίδιους τους εργάτες – δημιουργούς τους. Συνεπώς, εκτός από το ότι ήταν απαραίτητη η διασφάλιση από το κράτος ορισμένων βασικών τους αναγκών, ώστε να μπορέσουν να λειτουργήσουν σαν καταναλωτές, ήταν απαραίτητη η ανάπτυξη ενός καταναλωτικού πνεύματος μέσα από τα νέα μέσα του θεάματος.

Αρνήσεις και ουτοπίες

Κι όμως, αυτή η κεντρική οργάνωση κάθε πτυχής της ζωής των εργατών σύμφωνα με το φορντικό και ταιπλορικό μοντέλο, γέννησε και τις αρνήσεις του από τις διάφορες υποκειμενικότητες που περιόριζε και απέκλειε. Συνεπώς, άρχισε να παρουσιάζει διάφορα προβλήματα, σημαντικό μέρος των οποίων αποτέλεσε και ο παράγοντας των διαφορετικών υποκειμένων των δεκαετιών '60 – '70', που εξεγέρθηκαν μαζικά απέναντι στον κεντρικό σχεδιασμό μιας ζωής μονότονης, προβλέψιμης, χωρίς εντάσεις και πάθη, πλήρως ελεγχόμενης. Απέναντι σε αυτή τη δυσκολία, το κεφάλαιο άρχισε να κατασκευάζει νέες μηχανές που θα οργάνωναν διαφορετικά την παραγωγή, αλλά και τη ζωή και τις σχέσεις των υπηκόων του. Η συγκεκριμένη καπιταλιστική οργάνωση της ζωής δημιούργησε και πάλι τους εχθρούς της.

Μέσα σε όλο αυτό το αισιόδοξο, αγωνιστικό περιβάλλον αμφισβήτησης και το πλούσιο σύνολο των αρνήσεων, λοιπόν, οι πρωτοπορίες πολύ σωστά σκέφτηκαν και έπραξαν στις συνθήκες που άρχισαν να αλλάζουν. Τα νέα μαζικά μέσα δεν είχαν εξελιχθεί ακόμη και οι κοινωνικές σχέσεις που ξεκαρβαλώθηκαν μαζί με την αλυσίδα παραγωγής δεν είχαν παγιωθεί σε μια νέα

α. 1958, στο πειραματικό εργαστήριο της Άλμπα το "Διεθνές Κίνημα για ένα Φανταστικό Bauhaus" (I.M.I.B) και κόσμος, η "Βιομηχανική ζωγραφική" in vino.

β. η Βιομηχανική τέχνη στο μασσαλωείο. Το έργο και ο καλλιτέχνης απογυμνωμένα από το ευρύτερο κοινωνικοιστορικό πλαίσιο της εποχής. Η λεζάντα της παρουσίασης είναι χαρακτηριστική: η βιομηχανική τέχνη του '50 από τον Pinot - Gallizio. Όμως το έργο και οι πειραματισμοί του Giuseppe - Pinot Gallizio, πρωταγωνιστικού μέλους του "Διεθνούς Κινήματος για ένα Φανταστικό Bauhaus" και μέτεπειτα μέλους της Καταστασιακής Διεθνούς (I.S), δε μπορεί να θεωρηθεί αποκομμένο από τους προβληματισμούς και τις ιδέες της εποχής και του κινήματος
γ. Η "Νέα Βαβυλώνα" του Constant, υπό την επιρροή της ενωτικής πολεοδομίας της I.S και των προγενέστερων ομάδων που αποτέλεσαν μέρη της Co.Br.A και I.M.I.B. --

κανονικότητα. Τότε, έμενε να φανεί πώς αυτά τα μέσα μπορούν να χρησιμοποιηθούν ώστε να κάνουν τη ζωή των από κάτω πιο ευχάριστη, πιο ενδιαφέρουσα, πιο αισθητική, πιο περιπετειώδη, πιο παιχνιδιώδη. Και σίγουρα, με το τελευταίο δεν εννοούσαν την καθήλωση μπροστά από μια οθόνη και την ενασχόληση με τα γργ ή τα video games, αλλά με τη βιωμένη περιπέτεια. Σε μια εποχή αλλαγών, όχι μόνο έθεσαν το ζήτημα του «ποιόν θα εξυπηρετούν τα νέα μέσα», «από ποιόν, για ποιόν», αλλά πρότειναν και τρόπους για το «πώς».

Ήταν καίρια η στιγμή που αυτές οι πρωτοπορίες έθεσαν το εξής ζήτημα: Οι νέες τεχνολογίες, μέσω της αλματώδους αύξησης της παραγωγικότητας, θα χρησιμοποιηθούν για την απελευθέρωση του ανθρώπου από τη μισθωτή σχέση - δουλειά και θα συμβάλουν στην ενασχόλησή του με την απελευθερωμένη εργασία και την παιχνιδιώδη δραστηριότητα ή θα χρησιμεύσουν για περαιτέρω έλεγχο, για την υποταγή του στις επιταγές της αποδοτικότητας και για τη μεγαλύτερη πρόσδεσή του στο βασίλειο της ανάγκης; Και συνόδευσαν αυτή την προοπτική με πρακτικές - προτάσεις για μια τεχνολογία στην υπηρεσία των κοινωνικών σχέσεων και όχι της παραγωγής. Στην υπηρεσία της περιπέτειας και της διευκόλυνσης της ελεύθερης δραστηριότητας των ανθρώπων. Όλα αυτά με την προϋπόθεση ότι θα νικούσαν.

Ήττα, αφομοίωση και δυστοπίες

Κάποιες δεκαετίες αργότερα, τα οράματα των προτοπύρων έμειναν στα σχέδια, μαζί με τους αγώνες για μια ριζική κοινωνικοπολιτική αλλαγή. Απέναντι στην απαίτηση για επιθυμία κόντρα στον έλεγχο, το κεφάλαιο απάντησε με τον έλεγχο της επιθυμίας, την αφομοίωσή της. Απέναντι στην απαίτηση για περιπέτεια και παιχνίδι μπήκαν τα video games και οι φανταστικοί κόσμοι μπροστά από την οθόνη του pc. Απέναντι στη δημιουργία των προϋποθέσεων για τη δημιουργία σχέσεων απόβλεπων, ο έλεγχος και η καταγραφή κάθε νέας δυνατότητας, ώστε να μη μείνει τίποτα εκτός ελέγχου. Τα νέα μέσα του θεάματος έχουν φτάσει σε τέτοιο βαθμό εξέλιξης που, όταν γραφόταν η κοινωνία του θεάματος, λίγοι φαντάζονταν. Τα μέσα αυτά τελικά χρησιμοποιήθηκαν, όχι για την απόλαυση της εργατικής τάξης, αλλά για την αύξηση της παραγωγικότητας, με ένα τρόπο που και αυτές οι ελάχιστες σχέσεις που είχαν μείνει εκτός, να διαμεσολαβούνται πλέον από τα υπερσύγχρονα τεχνολογικά εμπορεύματα.

Να ξαναγίνουμε επικίνδυνα επίκαιροι

Τώρα πλέον, μετά την κινηματική ήττα, μοιάζουν πιο κοντά στην πραγματικότητα τα δυστοπικά οράματα της cyberpunk λογοτεχνίας, παρά οι εναλλακτικές προτάσεις που αναφέραμε προηγουμένως. Όμως, παρόλο

που τα χαρακτηριστικά της νέας δυστοπίας φαίνονται στον ορίζοντα, ακόμα δεν έχει παγιωθεί μια νέα μορφή οργάνωσης της κοινωνίας. Οπότε, πάνω από όλα χρειάζεται, πρώτα, μια κριτική των νέων μέσων και των σχέσεων που αυτά διαμορφώνουν από την παραγωγή μέχρι την αναπαραγωγή. Τώρα που οι βεβαιότητες καταρρέουν, είναι πιο εύκολο και να καταλάβει κανείς τις αλλαγές που διακυβεύονται, αλλά και να απαλλαγεί από τους αρχαϊσμούς που έμοιαζαν σταθεροί και ακλόνητοι. Ύστερα, όσο δεν έχει παγιωθεί κάτι, όσο μένουν κάποια πράγματα ανοικτά, αν και φαίνεται προς τα που κλίνουν δεν έχουν κλειδώσει ακόμα σε επίπεδο νόμων και θεσμών, είναι ευκαιρία να κρατήσουμε από τις παλιές σχέσεις ό,τι άξιζε και να μη δεχτούμε αμαχητί αυτές που κατασκευάζονται. Πρέπει να ξανατεθεί το ζήτημα τί θέλουμε, από ποιόν, για ποιο σκοπό και πως. Δε μένει παρά και οι νέοι σχεδιασμοί να γεννήσουν κι αυτοί τις αρνήσεις τους. Αρκεί αυτές να οργανωθούν.

Γιατί, από τη στιγμή που οι σχέσεις που υπήρχαν τότε, δεν υπάρχουν τώρα, ώστε να καθορίσουν αυτές τα μέσα, πρέπει να προσπαθήσουμε ώστε τα μέσα να μην καθορίσουν τις σχέσεις ολοκληρωτικά, με τον τρόπο που ορίζει το κεφάλαιο. Πρέπει να γίνουμε πάλι αρκετά επίκαιροι. Κάθε εποχή με την αναγκαιότητά της.

«Θέλω να παίξω ζυγανάκι ή σκάνο που κούβω το φρούτο» ρωτά τη μικρή Κατερίνα η φυσικοθεραπεύτρια της ΕΛΕΓΙΑΠ. «Το φρούτο» αναντά το χιτρώνο καρτίτ. Η γυναίκα οδηγεί τα χέρια της πάνω και κάτω με ηλεκτροκίνητα και πιέζει το φρούτο. Καθώς σπάζει τα πάνω και τα κάτω χιτρώνα και τα πινγκ φρούτα, κάμει το χέρι της κρούει το χιτρώνο του καρτίτ. Κάνουν μια παράξενη σποδογραφία στον αέρα κρατώντας το ηλεκτροκίνητο. Διαγράφουν διαγώνια κινήσεις, καρτίτ. Στην οθόνη της ηλεκτρονικής παιχνιδιοσκόλης Wii στον απέναντι τοίχο, η Κατερίνα «μαζεύει» καρπούζια, πορτοκάλια και κέικ. «Όπως δείχνει, πρέπει να κόψουμε. Δεν θα κουνάς τα πόδια σου. Μαζέ. Έτσι, το καταργούμε! Μην κουνάς το κεφάλι σου, μόνο τα χέρια σου. Έτσι και το δύο, έτσι, να 'σαι σταθερή. Δεν κουνάς τα πόδια!»

Το απόσπασμα περιγράφει μια στιγμή της καθημερινότητας της ΕΛΕΓΙΑΠ (Ελληνική Εταιρεία Προστασίας και Αποκατάστασης Αναπήρων Παιδιών), μετά την εισαγωγή της κονσόλας Wii από τον Δοκίμωτο του Ίδ στο πρόγραμμά της. Χρησιμοποιήθηκαν Wii Fit (ηλεκτρονικό ισσορροπία) και Wii Sports (ηλεκτροκίνητο) σε 39 παιδιά κατά τις συνεδρίες της φυσικοθεραπείας και εργοθεραπείας και σύμφωνα με τους υπεύθυνους το πρόγραμμα κρήθηκε με επιτυχία.

Από πού κι ως πού, όμως, το Wii χρησιμοποιείται από τους φυσικοθεραπευτές. Την αρχή φαίνεται να την έκανε το Glenrose Rehabilitation Hospital, που βρίσκεται στην πόλη Έδμοντον, πρωτεύουσα της επαρχίας Άλμπερτα του Καναδά, εισάγοντας το Wii στα μέσα περίπου του 2007. Αμέσως, το Wii σαν μέσο αποκατάστασης έγινε η νέα μόδα στον κύριο της φυσικοθεραπείας, φέρνοντας στο σημείο να εκδίδονται επίσημοι ατρκάι οδηγοί χρήσης του Wii, όπως αυτός της Ένωσης Φυσικοθεραπευτών για ταξιδιωτικό σύστημα υγείας.

Βέβαια, δεν θα έπρεπε να μας παραξενεύει καθόλου το πώς έφτιασε τόσο γρήγορα το νοσοκομείο του Έδμοντον να βρει τόσους πολλούς μμητές. Από τα πρώτα της θήματα, στις πρώτες δοκιμασίες του 20ού αιώνα, η φυσικοθεραπεία χρησιμοποιούσε διάφορα μέσα πέραν από τα χέρια των φυσικοθεραπευτών, όπως για παράδειγμα ποίνες. Αργότερα, με την ανάπτυξη της τεχνολογίας και με την εδραίωση του κλάδου, η φυσικοθεραπεία αξιοποίησε με διάφορων ειδών μηχανήματα (από διαθερμίες και μαγνητικά πεδία, μέχρι υπερήχους και laser). Από την άλλη, το παιχνίδι ως μέθοδος είχε εισαχθεί κι αυτό προ πολλού, ειδικά όταν επρόκειτο για ασθενείς νεαρής ηλικίας. Έτσι η εισαγωγή μιας παιχνιδιομηχανής, όπως το Wii, θα μπορούσε να το κάνει ότι αποτελεί φυσική εξέλιξη. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι πολλά νοσοκομεία υποστηρίζουν ότι το σκέφτηκαν από μόνο τους ή ότι τους το πρότειναν, σε κάποιες περιπτώσεις, οι ίδιοι οι ασθενείς.

Το βασικό πρόβλημα που φαίνεται να παρουσιάζει το Wii έναντι των παραδοσιακών ασκήσεων, είναι η δυνατότητα να "απορροφάει" τους παίκτες στα παιχνίδια, ώστε να μην νοιάζονται ότι βρίσκονται σε θεραπεία. Οι συνθηματικές ασκήσεις πεινώματος και ανύψωσης που βοηθούν τους αρρώστους ή τους τραυματισμένους να ανακτήσουν δύναμη μπορεί να είναι επίπονες, επαναλαμβανόμενες και εντάλως βαρετές. Στην πραγματικότητα, πολλοί ασθενείς λένε ότι η φυσικοθεραπεία υπάρχει για να προσφέρει πόνο και βασανιστήρια όπως υποστηρίζει ο James Orlowski, ο οποίος εποπτεύει υπηρεσίες αποκατάστασης στο νοσοκομείο Herth του νότιου Ιντιάνα. «Στο σύστημα Wii, επειδή αποτελεί μια ειδική ηλεκτρονική παιχνιδιοσκόλη, δημιουργεί αυτού του είδους την εσωτερική ανταγωνιστικότητα. Ακόμα κι αν παίζεις μωζ ή πόνες εναντίον μιας φιγούρας στην οθόνη, είναι εντυπωσιακό πόσοι πολλοί από τους ασθενείς θέλουν να νικήσουν τον αντίπαλό τους».

Πέραν όμως από την χαρά του παιχνιδιού και την απομάκρυνση της αγενήνωσης από την μονοτονία και τους πόνους των ασκήσεων, το Wii φαίνεται να προσφέρει κι ένα άλλο βασικό πλεονέκτημα. Όπως είναι το Wii, όπως κι αυτό στην κατηγορία ηλεκτρονικών παιχνιδιών που σημαίνει ότι υπάρχει η δυνατότητα της καταγραφής και της αναπαράστασης των αποτελεσμάτων της θεραπείας σε πραγματικό χρόνο, αλλά και της σταθμικής όλες αυτές της πληροφορίας για περαιτέρω επεξεργασία. Στο παράδειγμα της ΕΛΕΓΙΑΠ, από την μία χρησιμοποιείται το Wii για την αναπαράσταση των κινήσεων του σώματος (βασιμότητα, εύρος, ένταση κλπ) και από την άλλη με την χρήση επηρεαστικών ηλεκτροδίων στο σώμα, ανικανότητα ή ηλεκτρική δραστηριότητα των μυών, η οποία μέσω μιας συσκευής «βιοανάδραση» μπορεί να αναπαρασταθεί σαν εκάνα και ήχος.

Όλη αυτή την διαδικασία, όπως και απείρως άλλα παραδείγματα που αναπαύονται σε άλλους τομείς της εργασίας, απαντώνται αντιμετωπίζονται σαν

Wii- habilitation

Το wii σαν εργαλείο
φυσικοθεραπείας.

αυτό που είναι και κυρίως αναγνωρίζονται μέσω από το πρώτο άλλοτε του τεχνολογισμού και άλλοτε του τεχνολογισμού. Με αμερικανίδα πανεπιστημιακή, ειδική στο θήμα, υποστηρίζει πως μπορεί το Wii να έχει τραβήξει όλα τα φώτα πάνω του, αλλά ψάχνοντας πάνω βρίσκει από πίσω έναν θεραπευτή και υποστηρίζει πως η τεχνολογία δεν θα αντικαταστήσει ποτέ τα χέρια του. Αυτό μπορεί να είναι αλήθεια, αλλά είναι άλλο το χέρι του θεραπευτή να δουλεύουν καταθέτον πάνω στον ασθενή κι άλλο να πατήνε κουμπιά σε κάποιο ηλεκτρονικό μηροστιά από μια οθόνη. Ειδικά όσον αφορά την φυσικοθεραπεία, παρ'ότι την άσκηση που έχει πάρει το Wii σαν μέσο αποκατάστασης η Nintendo, όπως και οι υπόλοιπες εταιρείες video games, δεν φαίνεται να έχουν μεταλλευτεί ακόμα το γεγονός εμπρακά. Τουλάχιστον απ' όσο ξέρουμε.

Πηγήσεις

- 1 «Παιχνίδια ζυγί με την κονσόλα Wii», Καθημερινή, 10/3/12
- 2 Η φυσικοθεραπεία αναπτύχθηκε σε αυτοεξέλιξη θεραπευτική κλάδο κυρίως μετά τον Α' και περισσότερο τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, εξαιτίας της παρουσίας μεγάλου αριθμού ανθρώπων με σοβαρές αναπηρίες οφειλόμενες απέναντι στις πολεμικές κατώσεις και αερίων σε ένα βαρύλομμάδες νόσημα, την πολιομυελίτιδα για την οποία έως το 1960 περίπου δεν γίνονταν προστατευτικός εμβολιασμός
- 3 «Doctors Use Wii Games for Rehab Therapy», The Associated Press, 9/2/08
- 4 Γράφεται για την Έρικα Στεν, του πανεπιστημίου της Μινεσότα.

ποιά πνευματική ιδιοκτησία;

Η πνευματική ιδιοκτησία, οι νόμοι και οι απόψεις γύρω από αυτήν παίζουν, εδώ και πολύ καιρό, καθοριστικό ρόλο στον τρόπο που λειτουργεί ένα πολύ μεγάλο μέρος του καπιταλισμού. Ένα βασικό και αρκετά ενδιαφέρον κομμάτι, όμως, όσον αφορά στην ιδεολογία περί πνευματικής ιδιοκτησίας, είναι αυτό που μιλάει για το «ηθικό δικαίωμα» του δημιουργού. Το «ιδιαίτερο ψυχικό δέσιμο», δηλαδή, που αποκτάει ο Δημιουργός (το δέλτα κεφαλαίο, όπως προσέξατε) με το έργο του, κατά τη διαδικασία της εκπόνησής του. Κι αυτό έχει ενδιαφέρον γιατί (και) πάνω σ' αυτό το "ηθικό δικαίωμα" πατάνε αρκετά επιχειρήματα που αφορούν στην προστασία του δημιουργού.

Δεν είναι το θέμα μας εδώ όλα αυτά τα επιχειρήματα, αλλά το οτιέχουν στη βάση τους πολλή ιδεολογία, η οποία αναπαράγει και στηρίζει το προφίλ ενός δημιουργού που έφτιαξε/σχεδίασε/σκέφτηκε/έγραψε κάτι που θεωρείται εντελώς δικό του, γιατί αυτός και μόνο αυτός το έφτιαξε/σχεδίασε/σκέφτηκε/έγραψε. Όχι μόνο ιδεολογία, δηλαδή, αλλά και βλακεία με το τσουβάλι! Σαν να αγνοούμε συνειδητά και επανειλημμένα το πλέον προφανές (ακόμα και στους λάτρεις της "πρωτοποριακής σκέψης" και της "καινοτομίας"): Ότι παρθενόγενεση δεν υπάρχει. Η δημιουργία, η οποιαδήποτε δημιουργία και το οποιοδήποτε δημιούργημα γεννιέται μέσα από κοινωνικές (και) συλλογικές διαδικασίες και διεργασίες. Δεν υπάρχει τίποτα που να μπορεί να δημιουργηθεί αποκομμένο από οποιοδήποτε κοινωνικό περιβάλλον. **Τίποτα δεν είναι κανενός, αντίθετα όλα είναι όλων.** Η όλα είναι κοινά, αν προτιμάτε. Αυτοί που επικαλούνται την πνευματική ιδιοκτησία, είτε είναι επιχειρήσεις, είτε άτομα, προσπαθούν και προσπαθούν να ιδιοποιηθούν, για προσωπικό-οικονομικό όφελος και κέρδος, την κοινωνική-συλλογική δημιουργικότητα και δημιουργία. Κι επιπλέον, με το να ζητάνε τα πνευματικά τους δικαιώματα, αναπαράγουν κι ενισχύουν την ιδεολογία προς αυτή την κατεύθυνση. Ότι δηλαδή υπάρχει ο μοναχικός δημιουργός, η διάνοια ή το ταλέντο του οποίου έφτιαξε το δημιούργημα-έργο.

Είναι πραγματικότητα ότι ένα σημαντικό μέρος της «δημιουργίας» έρχεται από το χώρο των ακαδημαϊκών, των επιστημόνων και των εταιριών. Υπάρχει όμως ένα αντίστοιχο σημαντικό -με την ποσοτική αλλά και την ποιοτική σημασία της λέξης- κομμάτι, που είναι των από κάτω αυτής της κοινωνίας, των προλετάρων, των εργατών, των ανέργων, των μεταναστών. Υπήρχε πάντοτε και ευτυχώς συνεχίζει να υπάρχει και να δημιουργείται καθημερινά ένα πλούτος που, στο βαθμό που είναι κοινός, είναι πλούτος όλων. Είναι όλων όσον σκέφτονται/φτιάχνουν/γράφουν/δουλεύουν μαζί ή πλάι με άλλους, όχι για να βρουν κάποιον μανάτζερ ή να γίνουν διάσημοι αλλά για να επιβιώσουν, να κριτικάρουν, να διασκεδάσουν, να πάνε κόντρα σ' αφεντικά τους.

Μεγάλο λοιπόν κομμάτι, μάλλον το μεγαλύτερο, αυτού του τεράστιου πλούτου σκέψεων, ιδεών, γνώσεων που, επαναλαμβάνουμε, είναι κοινωνικός-συλλογικός, μετατρέπεται σε ατομικό, κλέβεται δηλαδή, προκειμένου να μπορέσει να πουληθεί και ν' αγοραστεί από ποίους άραγε; Από όσους φυσικά επικαλούνται την πνευματική ιδιοκτησία επί αυτού, ζητώντας με θράσος να αναγνωριστούν τα «πνευματικά δικαιώματά τους».

Δεν θέλουμε, λοιπόν, να προστατέψουμε κανέναν «δημιουργό». Οποιος ζητάει κατοχύρωση και αναγνώριση των «δημιουργημάτων» του, σαν δικά του και μοναδικά, είναι και η αρχή κλέφτης. Αυτό που χρειαζόμαστε είναι να δημιουργήσουμε τους όρους για να ξαναπάρουμε πίσω όλα όσα μας κλέβουν καθημερινά. Από το μηδέν, με τα δικά μας χέρια, τα μυαλά και τις καρδιές μας. Κόντρα στις ατομικές λύσεις που μας προτείνουν οι κάθε λογής σωτήρες και μη. Λύσεις που μας οδηγούν στη κατάθλιψη, τη μίζερια και την απομόνωση. Χρειάζεται να ξαναφτιάξουμε τα πάντα από την αρχή, θέλουμε δομές και σχέσεις μέσα από τις οποίες η δική μας δημιουργία και δημιουργικότητα θα βρίσκει χώρο και τρόπους και θα καλύπτει τις δικές μας ανάγκες κι επιθυμίες. Που θα βγαίνει από και θα κοιτάει σε, ανθρώπους που στέκονται ο ένας δίπλα στον άλλο.

Να ξεκαθαρίσουμε, λοιπόν, το θέμα του τί μπορεί να είναι δικό μου ή δικό σου ή δικό του. Δε θεωρούμε σε καμία περίπτωση ότι είναι δικά μας αυτά που μαθαίνουμε με όρους ιδιοκτησίας, πνευματικής ή υλικής να τα θεωρούμε δικά μας. Ούτε αυτά που έχουμε αγοράσει, ούτε κάτι που έχουμε να το πουλήσουμε για να το αγοράσει κάποιος άλλος. Δικό μας είναι ένα πράγμα ή ένας άνθρωπος για το ή τον οποίο μπορεί να έχουμε πονέσει ή κάτι το οποίο αγαπάμε. Ένα τραγούδι που ακούσαμε και μας συγκίνησε. Μια ιστορία που ακούσαμε από κάποιον ή αυτό που διαβάσαμε για ένα μέρος και μπορεί να θεωρούμε πως αξίζει να το θυμόμαστε. Πόσο μάλλον, είναι περισσότερο δικά μας όσα δεν κάνουμε ή κάναμε για τους εαυτούς μας ή όσα έχουμε χαρίσει σε άλλους.

Κι όπως έχει γραφτεί και κάπου αλλού «...την ζωή σου αξίζει μονάχα να τη ζεις για όλους...».

Γι' αυτό σας λέμε. Όλα δικά μας είναι. Ή όλα είναι κοινά, αν προτιμάτε.

ποιός πραγματικά είναι ο πραγματικός δημιουργός αυτής της φωτογραφίας; σίγουρα όχι αυτός ο ανώμαλος που αρέσκειται στο να φωτογραφίζει μικρά παιδάκια. αφού τραβήξε λοιπόν στο πρώτο καρέ τον μπέμπη (όπως θα έλεγε και κάποιος άλλος) με τον πατέρα του, έπειτα έδωσε την κάμερα στα υπόλοιπα παιδιά της οικογένειας. ξέχασε όμως να ξαναοπλίσει την φωτογραφική μηχανή κι έτσι οι υπόλοιπες τρεις φωτογραφίες έκαψαν πάνω στο ίδιο καρέ του φίλμ. ποιανού είναι λοιπόν η φωτογραφία;

MY DREAMS ARE ALWAYS BLACK AND WHITE

JACO FOUND BUCKETS OF PAINT BEHIND THE BUILDING.

HE STARTED EARLY IN SUNNY HAVANA.

BEFORE DUSK.

HE STARTED HERE THE SKY AND THE AVENUE...

SWEET, SWEET...

THAT'S PLUM'S BITE, CUMMIS.

PLUMS AND CUMMIS.